

RAPORT O STANIE GMINY KRUSZYNA

KWIECIEŃ 2024 ROKU

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
2.	ZARZADZANIE GMINĄ	6
3.	DEMOGRAFIA	7
4.	LOKALNY RYNEK PRACY	8
5.	FINANSE GMINY	8
6.	PROMOCJA GMINY	11
7.	OŚWIATA I WYCHOWANIE	12
8.	POMOC SPOŁECZNA	21
9.	POMOC PUBLICZNA	27
10.	ŁAD PRZESTRZENNY	30
11.	INWESTYCJE	32
12.	INFRASTRUKTURA DROGOWA, KOMUNIKACJA, OŚWIETLENIE	34
13.	ŚRODOWISKO	36
14.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	38
15.	FUNDUSZ SOŁECKI	40
16.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	41
17.	BIBLIOTEKA	41
18.	SPORT	43
19.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	44
20.	PODSUMOWANIE	48

1. WSTĘP

Raport o stanie gminy Kruszyna opracowano w związku z art. 28aa ust 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. Raport o stanie gminy obejmuje podsumowanie działalności organu wykonawczego w roku 2023.

Celem przygotowania raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Kruszyna w roku 2023. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień 31.12.2023 r .

Raport ukazuje również trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju gminy.

Raport zawiera analizę następujących obszarów działalności gminy

1. Zarządzanie Gminą
2. Demografia
3. Lokalny rynek pracy
4. Finanse gminy Kruszyna
5. Promocja Gminy
6. Oświata i wychowanie
7. Pomoc społeczna
8. Pomoc publiczna
9. Mieszkalnictwo
10. Ład przestrzenny
11. Inwestycje
12. Infrastruktura drogowa, komunikacja, oświetlenia
13. Środowisko
14. Gospodarka nieruchomościami
15. Fundusz sołecki
16. Współpraca z organizacjami pozarządowymi
17. Biblioteka
18. Sport
19. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

Gmina KRUSZYNA w obecnych granicach powstała w 1972 r Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej – Akt powołania gminy Kruszyna Dz. Urz. WRN Łódź, 1972 nr 14 poz. 185.

Gmina Kruszyna położona jest w północnej części województwa śląskiego, graniczy z gminami: Radomsko, Nowa Brzeźnica, Ładzice, Mykanów, Kłomnice, Gidle.

Struktura użytkowania gruntów w Gminie Kruszyna przedstawia się następująco:

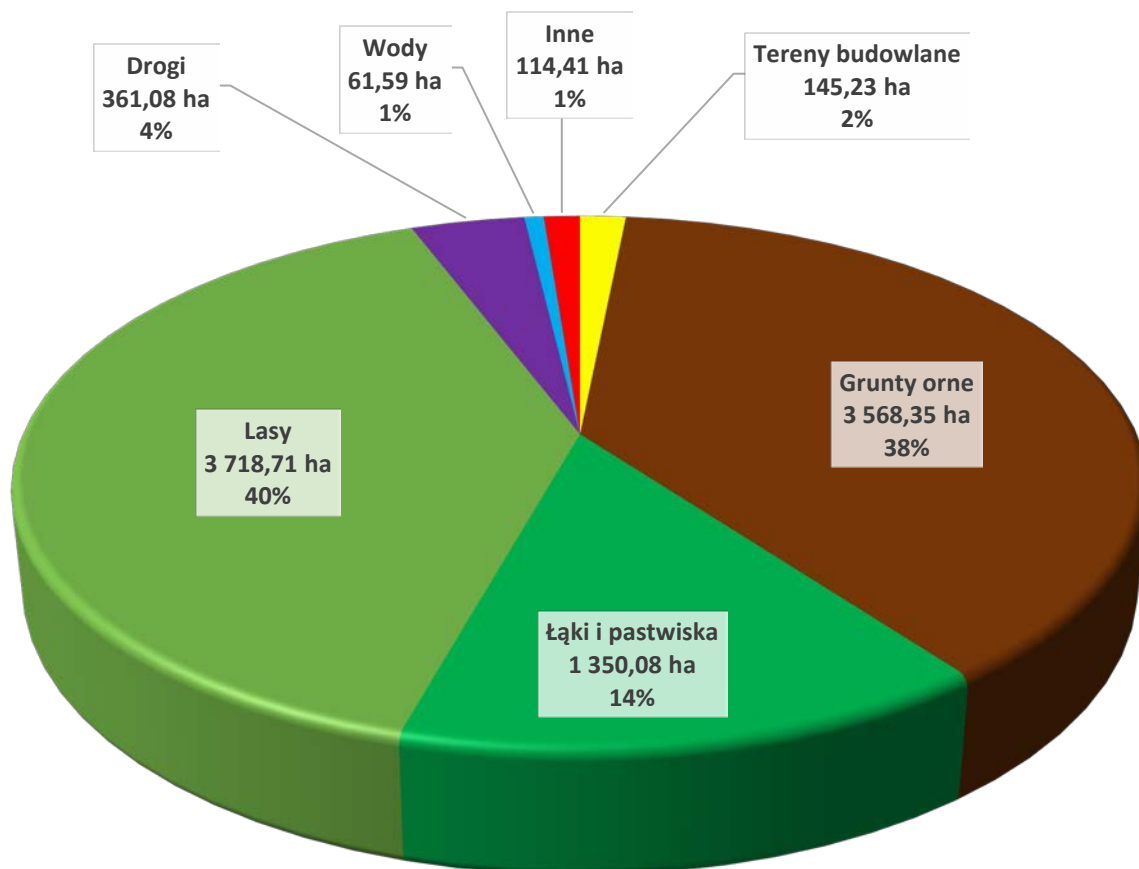
- tereny budowlane 145,2258 ha
- grunty orne 3568,3481 ha
- łąki i pastwiska 1350,0773 ha
- lasy 3718,7085 ha

- drogi 361,0776 ha
- wody 61,5875 ha
- inne 114,4129 ha

Gmina ma charakter leśno-rolniczy. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 9319,4377 ha.

Na terenie gminy przeważają użytki rolne, stanowiące 52,78% obszaru Gminy oraz lasy zajmujące 39,90% powierzchni Gminy.

STRUKTURA GRUNTÓW NA OBSZARZE GMINY KRUSZYNA

Gmina Kruszyna jest gminą typowo rolniczą. Świadczy o tym liczba gospodarstw rolnych wielkoobszarowych.

Powierzchnia gospodarstwa	Liczba gospodarstw
1-5 ha	2224
5-10 ha	119
10-50 ha	55
50-100 ha	5
Powyżej 100 ha	3

Powierzchnie poszczególnych sołectw kształtują się następująco:

Sołectwo	Powierzchnia w ha	Udział w %
Baby	499,8277	5,37
Bogusławice	1050,7403	11,27
Jacków	752,2961	8,07
Kijów/Łęg	1864,7103	20,01
Kruszyna	1950,6104	20,93
Lgota Mała	810,7803	8,70
Pieński Szczepockie	161,1130	1,73
Teklinów	244,5763	2,62
Widzów	668,3996	7,17
Widzówek	645,6620	6,93
Wikłów	670,7217	7,20
RAZEM:	9319,4377	100,00

Pod względem ukształtowania terenu gmina Kruszyina należy do terenów równinnych. Przez jej teren przepływa rzeka Warta.

Siedzibą gminy jest miejscowość Kruszyina.

W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Baby, Bogusławice, Jacków, Kruszyina, Lgota Mała, Łęg – Kijów, Pieńki Szczepockie, Teklinów, Widzów, Widzówek, Wikłów.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach wynosi:

Sołectwo	Liczba mieszkańców
Baby	330
Bogusławice	488
Jacków	536
Łęg-Kijów	115
Kruszyina	957

Sołectwo	Liczba mieszkańców
Lgota Mała	556
Pieńki Szczepockie	72
Teklinów	340
Widzów	973
Widzówek	169
Wikłów	155

2. ZARZADZANIE GMINĄ

Podstawowym celem działalności Urzędu Gminy jest zapewnienie klientom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne i zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych należą: dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów i obronności. Kierownikiem Urzędu jest wójt. W skład struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Kruszyna wchodzi 3 referaty:

- Finansowy
- Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa
- Organizacyjny i Spraw Obywatelskich i Urząd Stanu Cywilnego

W Urzędzie Gminy zatrudnionych jest: 23 osoby na stanowiskach urzędniczych.

Jednostką organizacyjną jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

Zestawienie dokumentów programowych gminy Kruszyna uchwalonych w 2023 r. i obowiązujących w 2023 (przyjętych wcześniej)

L.p.	Nazwa strategii, programu, planu	Nazwa aktu wprowadzającego	Czas obowiązywania
1.	Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna	Uchwała nr XXIX/209/2021	2021-2027
2	Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	Uchwała nr XXXIX/270/2022	2023
3.	Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	Uchwała nr XLI/285/2022	2023
4.	Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest	Uchwała nr XXXIX/244/2014	2014-2032

L.p.	Nazwa strategii, programu, planu	Nazwa aktu wprowadzającego	Czas obowiązywania
5.	Program Opieki nad Zwierzętami i Zapobiegania Bezdomności	Uchwała nr XLIII/300/2023	2023
6.	Regulamin Utrzymania Porządku i Czystości	Uchwała nr XV/117/2020	2020 do nadal
7.	Zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność gminy Kruszyna	Uchwała XIV/90/08	Od 2008 do nadal
8.	Regulamin dostarczania wody i odprowadzanie ścieków na terenie gminy Kruszyna	Uchwała nr XXVIII/196/2021	2021 do nadal
9.	Wieloletni program osłony w zakresie dożywiania	Uchwała VI/39/2019	2019-2023
10.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Kruszyna	Uchwała nr XXIX/210/2021	2021-2027
11.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Uchwała nr XXIV/177/2021	2021-2025
12.	Gminny Program Wspierania Rodziny	Uchwała nr XLIII/298/2023	2023 -2025
13.	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kruszyna na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2025	Uchwała XIV/106/2020	2020-2025

Organem uchwałodawczym jest Rada Gminy Kruszyna, składająca się z 15 radnych.

W roku 2023 na 7 sesjach podjęta łącznie 38 uchwał.

Wszystkie uchwały są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Kruszyna.

W Urzędzie sprawnie działa Elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta oraz punkt potwierdzania profilu zaufanego.

3. DEMOGRAFIA

Zgodnie z danymi z ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2023 r w gminie Kruszyna jest 4691 mieszkańców z czego 51% stanowią kobiety, a 49% mężczyźni.

W 2023 r. urodziło się 43 dzieci i zanotowano 72 zgony. Gmina Kruszyna ma ujemny przyrost naturalny.

W 2023 roku zarejestrowano 120 zameldowań oraz 150 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji jest ujemne.

W wieku produkcyjnym jest 2899 osób, a w wieku poprodukcyjnym 990.

4. LOKALNY RYNEK PRACY

Gmina Kruszyna jest gminą typowo rolniczą. Świadczy o tym liczba gospodarstw rolnych wielkoobszarowych.

Powierzchnia gospodarstwa	Liczba gospodarstw
1-5 ha	2224
5-10 ha	119
10-50 ha	55
50-100 ha	5
Powyżej 100 ha	3

Według danych z 2023 r. zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministra właściwego do spraw gospodarki na terenie gminy Kruszyna zarejestrowanych są 152 podmioty gospodarcze.

W 2023 roku powstało 15 nowych podmiotów, a zlikwidowano 5.

Liczba bezrobotnych w grudniu 2023 roku wynosiła 83 osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy (w tym 46 kobiet). Działania na rzecz ograniczenia bezrobocia i łagodzenia jego skutków pozostają przede wszystkim w gestii Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie. W działania te włącza się gmina Kruszyna poprzez organizowanie prac publicznych.

Liczba osób objętych aktywizacją zawodową na terenie gminy Kruszyna w roku 2023

Rok	Roboty publiczne	Prace interwencyjne	Prace społecznie użyteczne	staż
2023	6	0	0	0

5. FINANSE GMINY

Podstawą gospodarki finansowej Gminy na 2023 r. był budżet uchwalony przez organ stanowiący uchwałą nr XLI/286/2022 Rady Gminy Kruszyna z dnia 16 grudnia 2022 r.

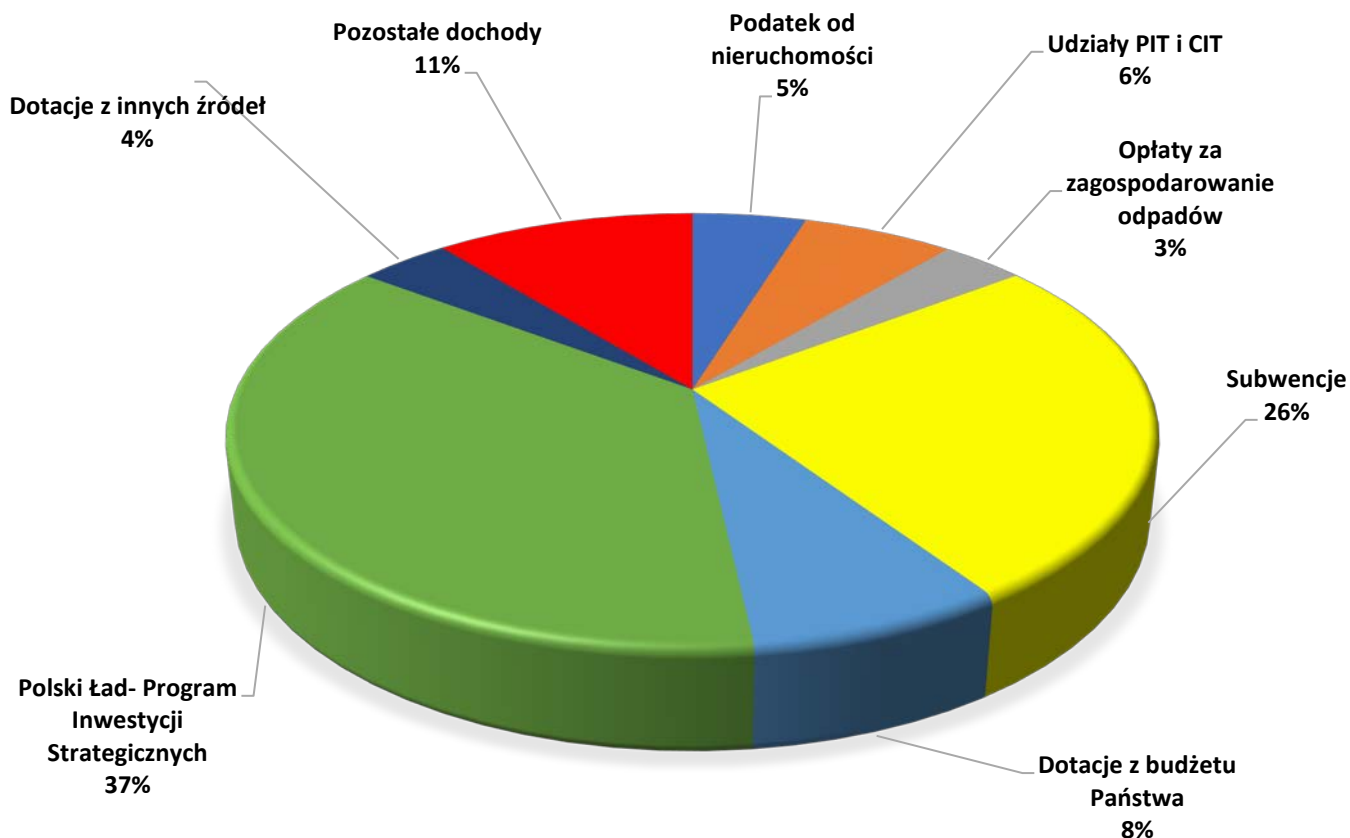
W trakcie roku budżet zmieniany był 7 uchwałami Rady Gminy i 27 zarządzeniami Wójta Gminy.

Plan i wykonanie budżetu Gminy Kruszyna przedstawia tabela.

RAPORT O STANIE GMINY KRUSZYNA

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na dzień 31.12.2023	Wykonanie 2023	Wykonanie planu
1.	Dochody ogółem	48 564 573,87	46 798 913,21	96,36%
1.1.	Dochody bieżące, z tego:	28 621 448,51	27 529 570,64	96,19%
1.2.	Dochody majątkowe, w tym:	19 943 125,36	19 269 342,57	96,62%
2.	Wydatki ogółem	47 993 011,94	45 270 661,09	94,33%
2.1.	Wydatki bieżące, w tym:	26 504 062,40	24 403 360,38	92,07%
2.2.	Wydatki majątkowe, w tym:	21 488 949,54	20 867 300,71	97,11%
3.	Wynik budżetu	571 561,93	1 528 252,12	
4.	Przychody budżetu	334 857,07	1 103 086,27	329,42%
5.	Rozchody budżetu	906 419,00	906 419,00	100,00%

ŹRÓDŁA DOCHODÓW W 2023 R.

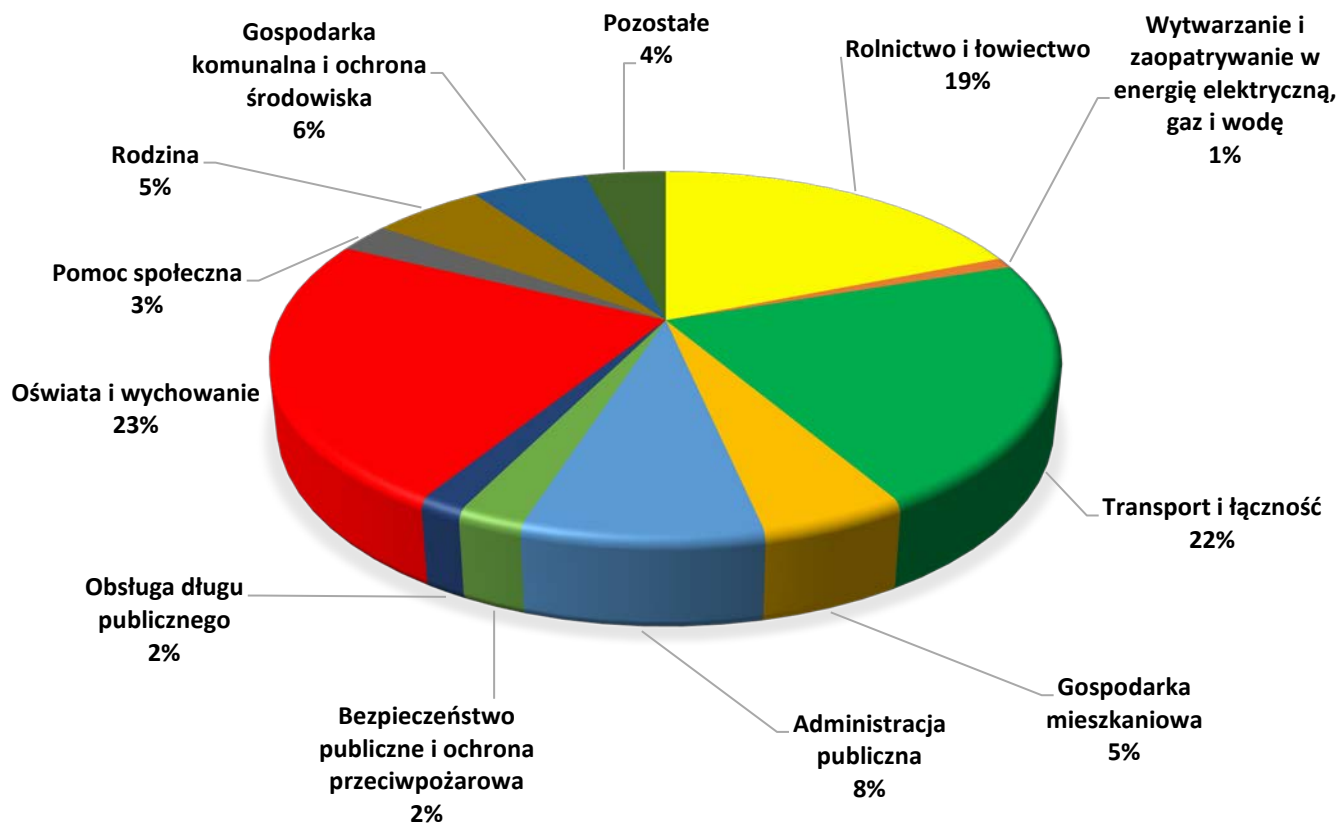
Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

Tytuł projektu	Źródło finansowania	Wysokość dofinansowania
„Umiem pływać”	Fundusz Zająć Sportowych dla uczniów	8 000,00
Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej z przyłączami w miejscowości Teklinów - Etap I	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	883 211,15
Termomodernizacja i modernizacja budynku przedszkola publicznego przy ul. Szkolnej 1/3 w Lgocie Małej (refundacja wydatków poniesionych w 2021r.)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	424 418,07
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Jackowie przy ul. Szkolnej 2 wraz z montażem instalacji OZE	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	373 485,03
Program „Czyste powietrze”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Katowicach	67 375,00
Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kruszyzna	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Katowicach	22 079,54
Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej z przyłączami, przepompownią ścieków w miejscowości Bogusławice etap II	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	4 849 194,30
Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Lgota Mała	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	2 898 731,92
Modernizacja drogi Kruszyzna-Bogusławice-A1 oraz drogi w miejscowości Lgota Mała	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	5 320 000,00
Przebudowa drogi ul. Spacerowa w Widzówku wraz z obiektem mostowym	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	1 994 300,00
Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie gminy Kruszyzna	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	1 773 000,00
Przebudowa remizy strażackiej w Widzowie	Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych	518 322,00

Dochody ogółem na 1 mieszkańca gminy – 9 976,32 zł

Udziały w PIT na 1 mieszkańca gminy – 628,09 zł

WYDATKI GMINY W 2023 R.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 46,09%

Wydatki ogółem na 1 mieszkańca gminy – 9 650,53 zł.

Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca gminy – 4 448,37 zł.

Zadłużenie

W 2023 roku Gmina nie zaciągała nowych zobowiązań dłużnych. Spłacone zostały raty kredytów i pożyczek wcześniej zaciągniętych w kwocie 656 858 zł.

Tym samym zadłużenie Gminy Kruszyna na koniec 2023 z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji zmniejszyło się i wyniosło 8 947 009,00 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje kwotę 1 907,27 zł.

6. PROMOCJA GMINY

Promocję Gmina realizuje poprzez spotkania bezpośrednie z mieszkańcami, wspólną zabawę, zajęcia sportowe, uroczystości patriotyczne, a były to:

- Rajdy rowerowe przy współorganizacji lokalnych stowarzyszeń
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- Koncert noworoczny w wykonaniu Gminnej Orkiestry

- Złote Gody – obchody 50-lecia pożycia małżeńskiego dziewięciu par małżeńskich
- Drużyna Gminy Kruszyna wzięła udział w spartakiadzie powiatu częstochowskiego.
- Wieczór patriotyczny – pieśni patriotyczne w wykonaniu chóru „Karolinki”, zespołu Ale!Babki, wielu wokalistów; wspaniałą muzykę zapewniła Gminna Orkiestra
- Upamiętnienie wydarzeń II wojny światowej w Pieńkach Szczepockich obchodzone w dniu 8 maja
- Obchody kolejnych rocznic krwawego poniedziałku w Kruszyńce i w Widzowie
- Dla wszystkich seniorów odbył się koncert zespołu CIZZ BAND
- Dla najmłodszych Ale!Babki zorganizowały spotkanie z okazji Mikołajek. Zaprezentowały bajkę „Jaś i Małgosia”. Dzieci były niezwykle usatysfakcjonowane i radosne
- Patriotyczna uroczystość 11 listopada z okazji Narodowego Święta Niepodległości oraz uczczenia 160 rocznicy Powstania Styczniowego.

Gmina Kruszyna jest członkiem:

- Śląskiego Związku Gmin i Powiatów,
- Związku Gmin Wiejskich RP,
- Stowarzyszenia Razem na Wyżyny (zrzeszenie 5 gmin powiatu częstochowskiego),
- Stowarzyszenie Subregionu Północnego (wszystkie gminy powiatu częstochowskiego, myszkowskiego i kłobuckiego),
- Klastra Energii Powiatu Częstochowskiego.

W ramach działalności Gminnej Biblioteki Publicznej wydawany jest kwartalny biuletyn informacyjny Głos Gminy. Gazeta zawiera 16 stron kolorowych. Ukazuje się nakładem ośmiuset bezpłatnych egzemplarzy, które w sołectwach rozprawdają sołtysi. W biuletynie zawarte są wszystkie ważne informacje o działalności gminy.

7. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Sieć szkół i przedszkoli na terenie Gminy Kruszyna w roku szkolnym 2023/2024

Na terenie Gminy Kruszyna funkcjonują 3 szkoły podstawowe i 3 przedszkola z tym, że jedna szkoła i przedszkole tworzy Zespół Szkolno-Przedszkolny oraz szkoła podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym prowadzona przez Fundację Elementarz.

Wykaz jednostek oświatowych :

Szkoły

- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Kruszyńce
- Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie

- Szkoła Podstawowa im. Henryka Drzazgi w Lgocie Małej w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Lgocie Małej
- Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jackowie (prowadzona przez Fundację Elementarz)

Przedszkola

- Gminne Przedszkole w Kruszyńce
- Gminne Przedszkole w Widzowie
- Gminne Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Fundacji Elementarz w Jackowie

W roku szkolnym 2023/2024 do szkół/przedszkoli na terenie Gminy Kruszyńca uczęszczało ogółem 494 uczniów / wychowanków t.j.: szkoły podstawowe – 321 uczniów oraz przedszkola – 174 wychowanków.

Liczba uczniów i oddziałów w szkole / przedszkolu w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa jednostki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Gminne Przedszkole w Kruszyńce	63	3
Gminne Przedszkole w Widzowie	50	2
Gminne Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej	48	2
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Fundacji Elementarz w Jackowie	13	1
Szkoła Podstawowa w Kruszyńce	127	8
Szkoła Podstawowa w Widzowie	89	7
Szkoła Podstawowa w Lgocie Małej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej	66	8
Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jackowie	38	7
Razem	494	38

Kadra pedagogiczna i administracja

W placówkach oświatowych w 2023 r. liczba zatrudnionych osób według stopnia awansu zawodowego kształtowała się następująco: zatrudnionych było 45 nauczycieli dyplomowanych, mianowanych 4 osoby i początkujących 14 osób. Poniżej tabela przedstawiająca poszczególne zatrudnienie na jednostki.

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024 nauczycieli i pracownicy obsługi
Źródło: System Informacji Oświatowej

Nazwa jednostki	Zatrudnienie ogółem		w tym			
			nauczyciele		pozostali	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Szkoła Podstawowa w Kruszyne	21,37	27	16,87	22	4,50	5
Szkoła Podstawowa w Widzowie	21,15	24	16,90	19	4,25	5
Szkoła Podstawowa w Lgocie Małej	12,85	19	10,60	16	2,25	3
Gminne Przedszkole w Kruszyne	8,70	13	5,70	10	3,00	3
Gminne Przedszkole w Widzowie	7,86	13	4,86	10	3,00	3
Gminne Przedszkole w Lgocie Małej	8,97	13	6,22	10	2,75	3

Wyniki egzaminów ósmoklasistów

W 2023 r. do egzaminu ósmoklasisty w Gminie przystąpiło 55 uczniów. Najwyższy wynik z języka polskiego uzyskali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Lgocie Małej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej, matematyka i język angielski pod względem średniej należą w 2023 r. do uczniów Szkoły Podstawowej im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie. Poszczególne wyniki ze szkół obrazuje poniższa tabela.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2023 r. w %

Nazwa jednostki	Liczba uczniów	Język polski	Matematyka	Język angielski podstawowy
Szkoła Kruszyna	20	56,65	39,40	55,45
Szkoła Widzów	21	59,14	65,14	72,29
Szkoła Lgota Mała	9	60,56	32,89	61,67
Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jackowie	5	52,40	36,80	41,00
Gmina Kruszyna średnia	55	57,85	47,93	61,58
Powiat Częstochowski średnia	1 584	65,13	53,19	64,12

Dowóz uczniów do szkół na terenie gminy Kruszyna w 2023 roku

W 2023 r. objętych dowozem zostało 30 uczniów dojeżdżających do szkoły i przedszkola. Dowóz odbywał się poprzez:

- Zakup 20 sztuk biletów miesięcznych dla uczniów dojeżdżających do szkoły, przedszkola w Kruszynie na trasie Wikłów – Kruszyna – Łęg
- Zwrot kosztów dowozu 7 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego do szkół i przedszkoli na terenie Miasta Częstochowy (dowóz poprzez zawarte z rodzicami umowy)
- Dowóz przez prywatnego przewoźnika 3 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego do szkoły, przedszkola w Częstochowie

Realizacja zadań związanych z awansem na stopień nauczyciela mianowanego

W roku 2023 r. do Wójta Gminy Kruszyna wpłynęły dwa wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie nadania nauczycielowi stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Z przeprowadzonego postępowania egzaminacyjnego wydano dwie pozytywnie zakończone decyzje dla nauczycieli wnioskujących o nadanie stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ PLACÓWKI OŚWIATOWE w 2023 r.

Jednostki oświatowe systematycznie są wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt który służy uczniom / wychowankom. Z pozyskanych środków finansowych w szkołach realizowane były programy tj:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w 2023 r. do którego przystąpiły 3 szkoły podstawowe, otrzymując dofinansowanie w kwocie 11 000,00 zł na zakup nowości wydawniczych dla bibliotek szkolnych,
- W ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Poznaj Polskę” trzy szkoły podstawowe otrzymały dofinansowanie na realizację wycieczek szkolnych dla klas I-III oraz IV-VIII w łącznej wysokości 35 000,00 zł Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Kruszynie zorganizowała dwie wycieczki jedną dla uczniów klas I-III do Krakowa i uczniów klas IV-VIII do Kopalni soli w Wieliczce. Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie zorganizowała dla uczniów wycieczki jednodniowe w klasach I-III do Moszna, Prudnik i dla uczniów klas IV-VIII do Torunia kwota dofinansowania 10 000,00 zł. Szkoła Podstawowa w Lgocie Małej w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Lgocie Małej zorganizowała dla uczniów jedną wycieczkę trzydniową w klasie IV-VIII do Zakopanego kwota dofinansowania 15 000,00 zł. Dzięki programowi Poznaj Polskę, który ma na celu uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki uczniowie ze wszystkich szkół mogli uczestniczyć, poznawać piękne zakątki Polski. Poniżej fotorelacja z wycieczek.

- Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie przystąpiła do konkursu „Zielona Pracownia 2023r” zorganizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach skierowany do szkół podstawowych (klasy 4-8) i średnich z województwa śląskiego. Szkoła w pierwszym etapie konkursu „Zielona Pracownia Projekt 2023” zdobyła nagrodę w wysokości 12 000,00 zł , a w drugim etapie „Zielona Pracownia 2023” dotację w wysokości 48 000,00 zł Z pozyskanych funduszy przeprowadzony zostanie remont sali, zakupione pomoce dydaktyczne oraz sprzęt w celu stworzenia Zielonej Pracowni „Astrobadacze z Zielonej Planety” na potrzeby nauk chemiczno-fizycznych.

- Na podstawie zawartej umowy z Ministrem Cyfryzacji uczniowie klas IV z trzech szkół podstawowych z terenu Gminy Kruszyzna w ramach programu „Laptop dla ucznia” , otrzymali na własność łącznie 45 sztuk nowych laptopów o łącznej wartości 131 179,50 zł. Program „Laptop dla ucznia” to rządowa inicjatywa, której celem jest wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju kompetencji cyfrowych. Program zakłada, że każdy uczeń IV klasy szkoły podstawowej w Polsce otrzyma na własność bezpłatny laptop. Sprzęt może być wykorzystany do nauki, rozwoju kompetencji cyfrowych oraz talentów i zainteresowań.

- W ramach programu zakup laptopa dla nauczyciela zawnioskowano o dofinansowanie dla 39 nauczycieli z trzech szkół podstawowych . W ramach programu nauczyciele szkół mogą otrzymać bon o wartości 2 500,00 zł na zakup laptopa lub laptopa przeglądarkowego. Korzystanie z nowoczesnego sprzętu pozwoli nauczycielom na skuteczniejszą realizację podstawy programowej, urozmaicanie prowadzonych lekcji, poszerzanie wiedzy i rozwój kompetencji cyfrowych uczniów.

Informacje o osiągnięciach uczniów i wychowanków w 2023 r.

Uczniowie i wychowankowie z każdej jednostki oświatowej zdobywają corocznie zaszczytne miejsca w programach, konkursach, turniejach oraz projektach. Z ponad 150 różnych konkursów zewnętrznych, zorganizowanych przez różne podmioty związane z oświatą na szczególne wyróżnienie zasługują min takie programy, konkursy turnieje jak:

- Udział w wojewódzkim konkursie przedmiotowym z matematyki organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Katowicach - tytuł finalisty

- Udział w olimpiadzie literatury i języka polskiego dla szkół podstawowych organizowanym przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w Warszawie - tytuł finalisty
- Program oGRAJmatmę – laboratorium przyszłości z Minecraftem - podczas tych zajęć, uczniowie mieli możliwość poznania i wykorzystania potencjału środowiska Minecraft do rozwijania swoich umiejętności matematycznych.
- Ogólnopolski projekt informacyjno – edukacyjny - Bezpieczna szkoła korokodylka tirką” - to projekt z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Uczniowie poprzez zabawę utrwaliли i poznali podstawowe zasady bezpieczeństwa, przepisy obowiązujące na drogach i stali się świadomymi uczestnikami ruchu drogowego. Zajęcia przeprowadzone zostały przez inspektorów ITD, którzy w ciekawy sposób przekazali informacje o odpowiedzialności na drodze. Zajęcia były pełne interakcji, uczniowie mogli zadawać pytania oraz brali udział w quizie.
Dzieci otrzymały upominki odblaskowe dzięki, którym będą widoczne i bezpieczne na drodze.
- Program „Odblaskowa szkoła” organizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach ma na celu poznanie kreatywnych i nieszablonowych pomysłów młodych ludzi na kwestie związane z bezpieczeństwem. Konkurs ma na celu zwrócenie większej uwagi na konieczność wyposażenia uczniów, zwłaszcza w drodze do i ze szkoły, w elementy odblaskowe, promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa i popularyzowanie przepisów oraz zasad ruchu drogowego. Dotyczy to zwłaszcza dzieci szkół podstawowych.
- Powiatowy konkurs ornitologiczny dla uczniów szkół podstawowych „Znam ptaki Polski”
- Konkurs recytacji utworów Henryka Sienkiewicza w Rzeręczycach
- Ogólnopolski Turniej „Liga robotów” w Warszawie – zajęcie pierwszego miejsca i awans do finału - Liga Robotów to projekt realizowany w ramach największego rządowego programu edukacyjno-technologicznego Laboratoria Przyszłości. Inicjatywę realizuje Ministerstwo Edukacji i Nauki wraz z partnerami: Centrum GovTech, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji i Instytutem Badań Edukacyjnych. Jest to ogólnopolski turniej robotyczny, oparty na założeniach idei STEAM, która wskazuje, że proces uczenia się to poszukiwanie, współpraca i krytyczne myślenie. Łączy najnowsze osiągnięcia nauki, inżynierii, technologii, a także sztuki i matematyki.
- Wygrana w konkursie OSE - Pracownia Kompetencji Cyfrowych „ Internetowa Szkoła Słonia Spacjusza” - 16 laptopów, monitor interaktywny
- Powiatowy konkurs plastyczny „Cztery pory roku oczami dziecka” organizowanym przez Starostwo Powiatowe w Częstochowie
- Ogólnopolski konkurs „Top Reader” – uzyskany tytuł mistrza
- Ogólnopolski konkurs „Memory Master” zdobyte tytuły laureatów II i III stopnia oraz wyróżnienia
- Ogólnopolski program edukacyjny # SuperKoderzy organizator Fundacja Orange - Dzięki wygranej w konkursie #FundacjaOrange udało się zakupić 10 tabletów
- Ogólnopolska kampania o tematyce historycznej ”BohaterON” - włącz historię! Kampania ma na celu upamiętnienie, uhonorowanie i bezpośrednią pomoc uczestnikom Powstania Warszawskiego, edukację społeczeństwa, a także promocję patriotycznych postaw i historii Polski XX wieku.

- Konkurs organizowany przez Stowarzyszenie „Razem na wyżyny” - Promujemy Folgę na zakolu
- Projekt edukacyjny „Śladami Powstania Styczniowego w Rejonie Częstochowskim”
- Wojewódzki projekt edukacyjny Szkoła Patriotów organizator Śląski Kurator Oświaty
- Projekt zorganizowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej pt. „Szkoła pamięta”. Celem tej inicjatywy jest zwrócenie uwagi młodych ludzi na potrzebę pielęgnowania pamięci o zmarłych, a także o historii i bohaterach naszego kraju oraz regionu. W ramach projektu uczniowie uczestniczyli odwiedzali pobliskie cmentarze oraz miejsca pamięci, by zapalić znicze i oddać hołd zmarłym.
- Ogólnopolskie programy tj: Mały miś, Klub Zdrowego Przedszkolaka
- Konkursy plastyczne - Moja rodzina, moja ulubiona dyscyplina sportowa, najpiękniejszy motyl, kartka wielkanocna, zaczarowane drzewko, wigilijna pocztówka, wiosenny kwiat, kosmos w oczach przedszkolaka, moja złota wymarzona rybka śnieg wokoło, bawimy się wesoło, ozdoba choinkowa, jesienna zakładka do książki, moja magiczna zakładka do książki, serce pełne miłości i wiele innych
- Konkurs poezji śpiewanej i recytowanej
- Konkurs kaligraficzny pt. „sztuka pisania”

Poniżej fotorelacja z programów, osiągnięć uczniów ze wszystkich jednostek oświatowych z terenu Gminy Kruszyzna

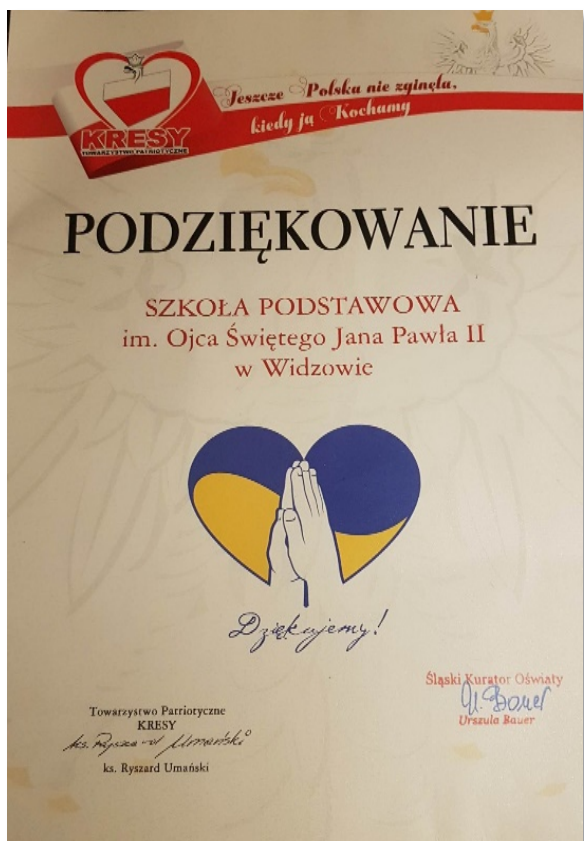
Akcje charytatywne w szkołach i przedszkolach

W zakresie działań charytatywnych szkoły i przedszkola czynnie uczestniczyły w wielu akcjach z najważniejszych wymienić można:

- Sprzątanie świata coroczny rytuał uczniów uczący dbania o czystość i nie zaśmiecanie środowiska
- Szlachetna paczka -pomoc dla najpotrzebniejszych osób
- Szkoła do hymnu – celem jest włączenie całej społeczności szkolnej w świętowanie rocznicy odzyskania niepodległości.
- Szkoła Pamięta - celem akcji jest zwrócenie uwagi młodych ludzi na potrzebę pielęgnowania pamięci o bohaterach naszej wolności, szczególnie tych, którzy są związani z historią danego miejsca, regionu, społeczności.
- Szlachetna Akcja Kresy
- Święty Mikołaj na Kresach - akcja charytatywna organizowana przez Towarzystwo Patriotyczne „Kresy” pn.: „Święty Mikołaj na Kresach” dla Polaków mieszkających na Kresach Wschodnich,

a szczególnie dla rodaków w obwodzie lwowskim w pograżonej wojną Ukrainie. Akcja ma na celu przygotowanie paczki zawierającej: książki, zeszyty, kredki, plastelinę, mazaki, długopisy, ołówki, słodczyce oraz kartki z życzeniami świątecznymi, które trafią do polskich uczniów w Ukrainie.

- Żonkilowe pola nadziei - Kampania Pola Nadziei jest ogólnosiwiatową i ogólnopolską akcją zbierania funduszy na rzecz ludzi ciężko chorych, objętych opieką hospicyjną, którą zapoczątkowała w 1997 roku organizacja Marie Curie CancerCare. Symbolem akcji jest kwiat żonkila – międzynarodowy symbol nadziei dla ludzi ciężko i nieuleczalnie chorych. Żonkilowa cebulka zasadzona jesienią obumiera, aby wiosną rozkwitnąć jako piękny kwiat. Pola Nadziei to coroczna kampania prowadzona przez Hospicjum w Częstochowie.
- Tusz do paki - akcji edukacyjno-charytatywnej, której celem jest edukacja ekologiczna dzieci. Akcja polega na całorocznej zbiórce zużytych tuszy do drukarek atramentowych, które zostaną wymienione na karmę dla psów i kotów. Tylko w czasie ubiegłorocznej edycji udało się przekazać Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami prawie 8 ton karmy, które napełniły 30 000 psich i kocich miseczek
- Sprzątamy dla Polski - celem przedsięwzięcia jest promowanie postawy odpowiedzialności społecznej, patriotyzmu oraz troski o środowisko naturalne. Organizatorem inicjatywy jest Fundacja „Sprzątamy dla Polski”. Wydarzenie odbywa się pod honorowym patronatem m.in. Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji i Nauki.

Wycieczka dla najlepszych uczniów w 2023r

Corocznie 45 uczniów z klas IV – VIII ze szkół podstawowych z terenu Gminy Kruszyzna z najwyższą średnią uczestniczy w wycieczce dla najzdolniejszych uczniów, której organizatorem jest Wójt Gminy Kruszyzna Jadwiga Zawadzka. W 2023 r. uczniowie udali się do Radzionkowa – Tarnowskich Gór. Dzięki wycieczce uczniowie mogli zwiedzić Muzeum Chleba, Kopalnię Srebra, Sztolnię Czarnego Pstrąga. Koszt wycieczki to kwota 13 275,00 zł.

8. POMOC SPOŁECZNA

Polityka społeczna Gminy Kruszyzna ma na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Jednostką organizacyjną powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej należących do właściwości gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie, który realizuje zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw.

W ramach pomocy społecznej udzielane są następujące świadczenia:

- świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe,
- świadczenia w naturze: np.: zakup opału, posiłków, artykułów żywnościowych, itp.
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- poradnictwo i interwencje w rodzinach, w których występują dysfunkcje,
- działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku zamieszkania.

Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej w 2023 roku

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób/rodzin	Wydatki w zł.	Liczba świadczeń
1	Zasiłki stałe	18	95 901	162
2	Zasiłki okresowe ogółem:	9	9296	25

RAPORT O STANIE GMINY KRUSZYNA

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób/rodzin	Wydatki w zł.	Liczba świadczeń
3	Zasiłki celowe i w naturze ogółem;	26	27 362	52
4	Usługi opiekuńcze	13	130 228	3519 godz.
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	5 040	36 godz.
5	Program „Posiłek w szkole i w domu” w tym:	48	40 004	489
	- posiłek dla dzieci w szkołach	6 uczniów	4 244	423
	- zasiłek celowy i zakup żywności	42	35 760	73
6	Odpłatność gminy za pobyt w DPS	5	180 445	50 m-cy
7	Schronienie dla osób bezdomnych	5	60 3220	33 m-cy

Oprócz zadań realizowanych powyżej GOPS Kruszyna realizował inne niż wymienione zadania:

- a) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ PODPROGRAM 2021 Plus) współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Pomocą objęto 103 osoby. Wydano 1 648 kg artykułów żywnościowych.
- b) wypłatę: świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydatki przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób/rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	67	282 627	2 259
2	Zasiłki rodzinne „złotówka za złotówkę”	3	5 643	116
3	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	18	18 000	18
4	Zasiłki pielęgnacyjne	95	278 003	1288
5	Świadczenia pielęgnacyjne	43	1 338 752	549
6	Świadczenie rodzicielskie	6	77 523	85
7	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	15	80 160	185

c) Stypendia dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej

Stypendium szkolne w 2023 r. otrzymało 9 uczniów oraz 1 uczeń zasiłek szkolny. Łącznie wypłacono kwotę 16 195 zł.

d) Zadania określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych

Dodatki mieszkaniowe otrzymały 3 rodziny na łączną kwotę 6 459 zł.

e) Dodatek elektryczny

Dodatki elektryczne wypłacono dla 11 rodzin na kwotę 11 000zł.

f) Refundacja podatku VAT

Refundacja podatku VAT tzw. dodatek gazowy otrzymało 11 rodzin, kwota wypłaconych refundacji podatku VAT – 2 768zł.

g) Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu 18 lub 25 roku życia otrzymują kartę na okres ważności orzeczenia. W 2023 r. wydano karty dużej rodziny dla 52 rodzin.

h) Pomoc dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Lp.	Rodzaj świadczenia dla Obywateli Ukrainy	Liczba osób/dzieci	Wypłacona kwota w zł
1	Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę	21	6 300
2	Świadczenie pieniężne – 40 zł z przeznaczeniem na zakwaterowanie i wyżywienie	33	93 600
3	Posiłek dla dzieci i młodzieży	3	290
4	Podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe	2	458

i) Program „OPIEKA WYTCHNIENIOWA”

Gmina Kruszyna od 2022 r. realizuje resortowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”. Jest to program finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Zadanie realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie.

W 2023 r. całkowity koszt usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej wyniósł 41 579,55 zł.

W ramach Programu objęte były osoby, które zgłosiły potrzebę wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Pomoc w formie tej usługi ma za zadanie czasowe odciążenie członków rodzin od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną, zapewnienie czasu na odpoczynek, regenerację, jak również na załatwianie niezbędnych spraw. Uczestnicy Programu bez względu na sytuację materialną nie ponoszą odpłatności za świadczone usługi. W 2023r. objętych było 5 rodzin. Limit godzin usług opieki wytchnieniowej przypadających na jedną osobę wynosił dla 3 rodzin po 240 godzin oraz dla 2 rodzin po 150 godzin.

j) Program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”

Gmina Kruszyna rozpoczęła w 2023 r. po raz pierwszy realizację resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, programu finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Zadanie realizował GOPS Kruszyna.

Całkowity koszt realizacji Programu to kwota 19 643,09 zł.

Program ma na celu poprawę funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania i zwiększenie szans na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz przeciwdziałanie dyskryminacji.

W ramach Programu objęta była 1 osoba posiadająca orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagająca wysokiego poziomu wsparcia. Zakres usługi asystencji osobistej jest realizowany w formie dziennej i jest ściśle dostosowany do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Limit godzin przyznany w 2023r. wyniósł 482 godziny. Usługi świadczył zatrudniony asystent z terenu Gminy Kruszyna, który wspierał osobę z niepełnosprawnością w czynnościach dnia codziennego, czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego. itp. Usługi asystenta dotyczą również pomocy w wyjściach, dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsca, w robieniu zakupów, w załatwianiu spraw urzędowych itp. Uczestnik Programu bez względu na sytuację materialną nie ponosił odpłatności za świadczone usługi.

k) Działania dla seniorów

Klub Seniora w Kruszynie przy ulicy Strażackiej 2 działa od 3 stycznia 2020 r. Utworzony został w ramach Programu Wieloletniego „Senior +”. Nadzór nad działalnością sprawuje GOPS Kruszyna. Działalność finansowana jest z środków własnych Gminy. Charakter funkcjonowania Klubu Seniora jest odpowiedzią na zgłaszane potrzeby mieszkańców naszej społeczności w jesieni życia, a przede wszystkim przeciwdziałania marginalizacji i izolacji społecznej tej grupy wiekowej. Zajęcia dla zadeklarowanych 30 członków odbywają się regularnie dwa razy w tygodniu we wtorki i czwartki w wymiarze po 3 godziny. Klub Seniora zapewnia swoim Klubowiczom podczas ich spotkań różnorodność tematyki tak aby każdy członek miał chęci do czynnego zaangażowania, wyniósł jak najwięcej wiedzy i miło spędził czas.

W ramach działalności oferowane jest:

- tworzenie wspólnoty osób tam przebywających,
- promowanie wiedzy o regionie z naciskiem na lokalny teren (ogład albumów przynoszonych przez Seniorów ,karty pracy utrwalające znajomość zabytków),
- wykłady na temat profilaktyki zdrowotnej, ćwiczenia gimnastyczne i oddechowe,
- karty pracy skłaniające do logicznego myślenia, manualne oraz zajęcia sensoryczne,
- warsztaty plastyczne z wykorzystaniem różnych technik i materiałów np. przyprawy używane w kuchni ,mandale,
- warsztaty wokalne przeprowadzone z profesjonalnym instruktorem z ROK w Częstochowie,
- warsztaty kulinarne,
- wyjazdy integracyjno-kulturalne do teatru do MDK w Radomsku czy wycieczki na łono natury,
- wspólne świętowanie i kultywowanie tradycji świąt narodowych (m.in. święto 3 Maja) oraz religijnych (Wigilia) lub okolicznościowych „Tłusty czwartek”,
- występy publiczne przed zgromadzoną publicznością lokalną z okazji Dnia Seniora,
- budowanie więzi międzypokoleniowej - uczestnictwo w zajęciach w Gminnym Przedszkolu w Kruszyńce promującym czytelnictwo,
- wspieranie twórczości kreatywnej Klubowiczów, motywowanie do upublicznienia tworzonych przez Klubowiczów utworów o charakterze literackim.

Przeciwdziałanie patologiom społecznym

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień realizowane są w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Celem głównym programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawisk picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

Jednostką realizującą program jest Urząd Gminy Kruszyńca w ścisłej współpracy z:

- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kruszyńce,
- Punktem konsultacyjnym działającym przy Urzędzie Gminy Kruszyńca,
- Policją,
- Organizacjami, i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Kruszyńca,

- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- Szkołami podstawowymi.

Realizacja celów zawartych w programie następuje poprzez szereg przyjętych działań zawartych w celach szczegółowych programów do których między innymi należą:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

Jest to głównie działalność punktu konsultacyjnego, który jest czynny raz w tygodniu 2 godziny. Certyfikowany Specjalista Psychoterapii Uzależnień prowadzi warsztaty pracy nad bezsilnością, zajęcia dla osób uzależnionych, powracających z terapii oraz osób kierowanych na leczenie w zakładach niestacjonarnych.

Wśród zgłaszających się do punktu były osoby kierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, Policję i Zespół Interdyscyplinarny oraz pacjenci zgłaszający się samorzutnie, czasem kierowani przez lekarza rodzinnego często psychiatrę bądź neurologa.

W roku 2023 udzielono 70 konsultacji indywidualnych dla: 58 dla uzależnionych i 12 dla współuzależnionych.

Punkt współpracował z Poradnią Leczenia Uzależnień na ul. Ogrodowej 66 w Częstochowie oraz Szpitalem Neuropsychiatrycznym w Lublińcu i Szpitalem na ul. PCK 1 w Częstochowie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła w roku 2023 dwadzieścia pięć posiedzeń. Przeprowadzono dialogi motywujące z osobami uzależnionymi od alkoholu. W stosunku do 4 osób GKRPA wystąpiła do Sądu o przeprowadzenie postępowania w zakresie zobowiązania do leczenia odwykowego oraz rozpatrzyła 14 nowych wniosków.

Profilaktykę uzależnień w szeroko rozumianym zakresie prowadzi się w placówkach oświatowych na terenie gminy Kruszyina poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych dających możliwość zagospodarowania czasu wolnego w atrakcyjny sposób. Szkoły realizują także programy profilaktyczne w czasie zajęć lekcyjnych.

Na zlecenie GKRPA przeprowadzona została diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców.

W tym celu przeprowadzono badanie ankietowe, w którym udział wzięło 169 uczniów, 66 dorosłych mieszkańców Gminy Kruszyina, 10 sprzedawców napojów alkoholowych. Diagnoza dotyczyła problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz uzależnień behawioralnych. Za uzależnienia behawioralne uważa się: zakupoholizm, hazard, kompulsywne objadanie się, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu), pracoholizm, uzależnienie od komputera i gier, siecioholizm (uzależnienie od Internetu), fonoholizm (uzależnienie od telefonu), tanoreksja (uzależnienie się od opalania w solarium), bigoreksja (uzależnienie od dbałości o sylwetkę).

9. POMOC PUBLICZNA

Pomoc publiczna dla rolników

W roku 2023 udzielono pomocy publicznej w rolnictwie z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dla producentów rolnych posiadających gospodarstwa rolne na terenie Gminy Kruszyna. Łącznie 157 producentów rolnych złożyło 227 wniosków, na podstawie których została wypłacona dotacja w kwocie 409 550,62 zł.

Pomoc publiczna w rolnictwie jest przyznawana również w formie **pomocy de minimis** i udzielana jest na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym. W roku 2023 udzielono ulgi z tytułu nabycia gruntów przeznaczonych na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha w łącznej kwocie 9 138,90 zł co w przeliczeniu wynosi 2 043,49 Euro. Wnioski o udzielenie ulgi złożyło 4 rolników.

Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników

W 2023 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe dofinansowano naukę zawodu na kwotę 18 489,32 zł. Z dofinansowania skorzystało dwóch pracodawców, kształcących dwóch pracowników młodocianych.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy reguluje uchwała nr XXXV/247/2022 Rady Gminy Kruszyna z dnia 29 czerwca 2022 r w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kruszyna na lata 2022-2027 oraz uchwała XXXV/248/2022 Rady Gminy Kruszyna z dnia 29 czerwca 2022 r w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Kruszyna .

Stan mieszkaniowego zasobu gminy to 7 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 341,43 m².

Stan zasobu mieszkaniowego na 31.12.2023

Lp.	Miejscowość	Rok budowy	Liczba budynków	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokali w m ²
1	Kruszyna, ul. Huby 2	1950	1	1	46,69
2	Kruszyna, ul. Kmicica 10	1975	1	3	171,73
3	Kruszyna, ul. Kościelna 74	1910	1	1	34,25
4	Jacków, ul. Szkolna 3	1987	1	1	54,00
5	Widzówek, ul. Piaskowa 8	1930	1	1	34,76

Umowy najmu lokalu mieszkalnego na czas nieokreślony

Lp.	Miejscowość	Rodzaj wyposażenia	Ilość budynków	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokalu w m ²
1	Kruszyna, ul. Huby 2	Instalacja elektryczna, wodociągowa – z własnego ujęcia, kanalizacyjna – szczelny zbiornik, łazienka, c.o. etażowe	1	1	46,69
2	Kruszyna, ul. Kmicica 10	Instalacja elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna, łazienka, c.o.	1	2	127,13
3	Widzówek, ul. Piaskowa 8	Instalacja elektryczna, wodociągowa – z własnego ujęcia, c.o. etażowe	1	1	34,76
4	Jacków, ul. Szkolna 3	Instalacja elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna, łazienka, c.o.	1	1	54,00
5	Kruszyna, ul. Kościelna 74	Instalacja elektryczna, wodociągowa, piecyk stalowy - koza	1	1	34,25

Lokale mieszkalne w najmie na czas trwania stosunku pracy

Lp.	Miejscowość	Rodzaj wyposażenia	Ilość budynków	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokali w m ²
1	Kruszyna, ul. Kmicica 10	Instalacja elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna, łazienka, c.o.	1	1	44,60

Wójt Gminy Kruszyzna w drodze zarządzenia ustala stawkę czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej.

Wysokość czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy ustala Wójt Gminy Kruszyzna w drodze zarządzenia na podstawie postanowień uchwały nr XXXV/247/2022 Rady Gminy Kruszyzna z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kruszyzna na lata 2022-2027.

W 2023 r. stawka bazowa czynszu została ustalona w wysokości 4,37 zł / m²

Czynsz obejmuje, koszty konserwacji, utrzymania technicznego budynku, koszty utrzymania zieleni oraz wszystkich powierzchni wspólnego użytkowania.

LOKALE UŻYTKOWE (w 2023 r.)

Lp.	Nazwa lub nazwisko i imię oraz adres użytkownika	Czas trwania umowy	Lokalizacja	Pow. bud/lok użytk [m ²]	Stawka czynszu [zł/m ²]
1	Orange Polska S.A. Warszawa al. Jerozolimskie 160	od 01.01.1997 r. na czas nieokreślony.	Kruszyna ul. Strażacka 2	21,49	5,97
2	Bank Spółdzielczy w Mykanowie	od 01.01.2021 r. do 31.12.2023 r.	Kruszyna, ul. Andrzeja Kmicica 5	24,54	20,28
3	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	od 07.08.2002 r. Na czas nieoznaczony	Kruszyna, ul. Andrzeja Kmicica 10	295,58	3,74
4	Apteka w Kruszyńce Sikorski Jacek i Edyta	od 26.06.1996 r. Na czas nieokreślony	Kruszyna, ul. Andrzeja Kmicica 1 (apteka)	80,10	5,59
5	Salon fryzjerski (osoba fizyczna)	od 16.01.2021 r. do 15.01.2024 r.	Kruszyna, ul. Andrzeja Kmicica 1 (salon fryzjerski)	15,12	5,82
6	Poczta Polska S.A.	od 01.09.2022 r. do 31.08.2025 r.	Kruszyna, ul. Andrzeja Kmicica 1 (poczta)	23,00	11,44

Raport o sposobie i zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kruszyzna za 2023 rok

Realizując obowiązek wynikający z § 8 uchwały nr XXXV/248/2022 Rady Gminy Kruszyzna z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Kruszyzna (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 lipca 2022 r. Poz. 4683), Wójt Gminy Kruszyzna podaje do wiadomości:

1. liczba wniosków o przyznanie lokalu na czas nieoznaczony złożonych w 2023 roku: 0,
2. sposób rozpatrzenia: rozpatrzone pozytywnie: 0, rozpatrzone negatywnie: 0,
3. liczba wniosków o najem socjalny lokalu złożonych w 2023 roku: 3,
4. sposób rozpatrzenia: rozpatrzone pozytywnie: 3, rozpatrzone negatywnie: 0,

5. liczba zawartych umów najmu na czas nieoznaczony: 0,
6. liczba zawartych umów najmu socjalnego lokalu: 0

10. ŁAD PRZESTRZENNY

Gmina Kruszyna ma pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego w 26 %.

Rejestr obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Uchwała	z dnia	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
1	34/XXX/97	1997-12-04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy letniskowej w miejscowości Łęg
2	35/XXX/97	1997-12-04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Łęg
3	36/XXX/97	1997-12-04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do zalesienia w miejscowości Teklinów
4	68/XXXIV/98	1998-05-14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Widzów (ul. Łąkowa)
5	74/XXXV/98	1998-06-18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego trasy gazociągu wysokoprężnego Bobry - Częstochowa
6	150/XXIII/2001	2001-12-03	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu położonego we wsi Widzów
7	XXI/124/2012	2012-11-29	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Gminie Kruszyna w sołectwie Bogusławice
8	XXVI/148/13	2013-03-15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Gminie Kruszyna w sołectwie Kruszyna
9	XXVI/149/13	2013-03-15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Gminie Kruszyna w sołectwie Wikłów
10	XVI/106/2016	2016-06-08	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w miejscowości Kruszyna, przy ul. Sienkiewicza
11	XXVI/181/2017	2017-08-02	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gminie Kruszyna w miejscowości Kijów

RAPORT O STANIE GMINY KRUSZYNA

L.p.	Uchwała	z dnia	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
12	XXVIII/187/2017	2017-10-04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gminie Kruszyna w miejscowości Lgota Mała
13	XXVIII/188/2017	2017-10-04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kruszyna w rejonie ul. Jana Sobieskiego
14	XXIX/204/2021	2021-12-01	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Kruszyń
15	XXIX/205/2021	2021-12-01	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w sołectwie Lgota Mała
16	XLVII/325/2023	2023-10-25	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w gminie Kruszyna w miejscowości Wikłów

W 2023 r. Rady Gminy Kruszyna uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwałą NR XLVII/325/2023 z dnia 25 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w gminie Kruszyna w miejscowości Wikłów. Uchwała została ogłoszona w dzienniku urzędowym województwa śląskiego dnia 30 października 2023 r., Poz. 7850.

Na terenie Gminy Kruszyna obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy przyjęte Uchwałą nr 155/XXIV/2001 z dnia 29 grudnia 2001 r., zmieniane Uchwałą nr XII/67/08 z dnia 19 marca 2008 r. (w całości), Uchwałami nr XIX/121/2016 oraz XIX/122/2016 z dnia 5 października 2016 r. (częściowo), Uchwałą nr XXV/183/2021 z dnia 23 czerwca 2021 r. (częściowo), Uchwałą Nr XXXII/228/2022 Rady Gminy Kruszyna z dnia 9 marca 2022 r.

Rada Gminy Kruszyna nie uchwaliła Gminnego Programu Rewitalizacji.

W 2023 r. wydano 30 decyzji o warunkach zabudowy i 1 decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego			1
Decyzje o warunkach zabudowy	ogółem		30
	w tym dotyczące zabudowy	mieszkaniowej wielorodzinnej	0
		mieszkaniowej jednorodzinnej	20
		usługowej	1
		innej	9

11. INWESTYCJE

W roku 2023 realizowano następujące przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym:

➤ **Przebudowa remizy strażackiej w Widzowie – Etap II**

Zakres prac na obiekcie OSP Widzów podzielono na etapy. Etap I zrealizowany w 2022 roku obejmował między innymi: montaż nowej konstrukcji dachu wraz z ociepleniem, montaż poszycia dachu, wykonanie nowej instalacji odgromowej, modernizację instalacji elektrycznej i oświetleniowej na piętrze budynku oraz montaż sufitu podwieszanego z płyt G-K na ruszcie stalowym. Wartość wykonanych robót w 2022 r. wyniosła 381.524,98 zł brutto. Kolejny etap prac wykonała w roku 2023 firma Daniel Polis MATPOL z siedzibą w miejscowości Panki. Zakres prac obejmował ocieplenie ścian zewnętrznych, prace ogólnobudowlane wewnątrz budynku, instalację c.o., oraz zagospodarowanie terenu w tym utwardzenie kostką brukową. Wartość robót zgodnie z umową wyniosła 528.900,00 zł brutto.

➤ **Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej z przyłączami, przepompownią ścieków w miejscowości Bogusławice - Etap II**

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bogusławice przypada na lata 2021-2023.

W roku 2021-2022 wykonano za kwotę 1.827.940,44 zł brutto pierwszy etap budowy kanalizacji sanitarnej, którego zakres obejmował kanał grawitacyjny z rur PCV (fi 200 mm) na długości 1473,00 m, przyłącza z rur PCV (fi 160 mm) na długości 687,98 m, w tym 73 szt. przyłączy zakończonych studnią kanalizacyjną.

W dniu 29 kwietnia 2022 r. podpisano umowę z firmą ZTHU Stanisław Krupiński z siedzibą w miejscowości Wrzosowa, na realizację II etapu budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bogusławice. Odbiór zadania nastąpił w kwietniu 2023 r. w ramach którego wykonano sieć grawitacyjną z rur PCV średnicy 200 mm na długości 2682,01 m, sieć tłoczną z rur PE SDR 17 średnicy 90 mm na długości 429,25 m, przepompownię ścieków wraz z zasilaniem elektroenergetycznym i przyłączem wodociągowym, przyłącza kanalizacyjne z rur PCV średnicy 160 mm na długości 774,5 m, w tym 73 szt. przyłączy zakończonych studnią PP DN 425 mm. Łączny koszt robót budowlanych przypadających na etap II wyniósł 5.104.415,06 zł brutto.

➤ **Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Lgota Mała – Etap I**

W roku 2023 zrealizowano pierwszy etap budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lgota Mała. Wykonano sieć grawitacyjną średnicy 200 mm na długości 1270,73 m, sieć tłoczną średnicy 90 mm na długości 70,23 m, przepompownię ścieków oraz przyłącza kanalizacyjne średnicy 160 mm na długości 462,59 m, w tym 41 szt. przyłączy zakończonych studzienką przyłączeniową. W ramach zadania wykonano ponadto odcinek sieci wodociągowej w ul. Głównej na długości 265,75 m.

Wykonawcą robót budowlanych była firma HYDROMEX PLUS Sp. z o.o. S.K. z siedzibą w Częstochowie za które otrzymała wynagrodzenie w wysokości 3.051.296,76 zł brutto.

➤ **Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie gminy Kruszyna**

Inwestycja w zakresie poprawy efektywności energetycznej obejmowała 3 budynki użyteczności publicznej będące własnością gminy Kruszyna:

- budynek przy ulicy Andrzeja Kmicica 1 w miejscowości Kruszyna, w którym znajduje się między innymi Placówka Urzędu Pocztowego w Kruszyne,
- budynek przy ulicy Andrzeja Kmicica 5 w miejscowości Kruszyna, będący siedzibą Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- budynek przy ulicy Głównej 20 w miejscowości Lgota Mała, stanowiący remizę Ochotniczej Straży Pożarnej w Lgocie Małej.

Zakres wykonanych robót obejmował w szczególności:

- 1) w odniesieniu do budynku przy ulicy Andrzeja Kmicica 1 w miejscowości Kruszyna:
  - a) wymianę więźby dachowej i pokrycia dachowego;
  - b) wymianę istniejących rynien oraz rur spustowych;
  - c) wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej;
  - d) wymianę parapetów zewnętrznych;
  - e) wykonanie pionowej izolacji przeciwwilgociowej i przeciwwodnej na ścianach fundamentowych i piwnicznych;
  - f) docieplenie budynku;
  - g) remont schodów zewnętrznych;
  - h) wykonanie opaski wokół budynku;
  - i) wykonanie instalacji c.o. oraz montaż pompy ciepła z armaturą;
  - j) wykonanie instalacji fotowoltaicznej;
- 2) w odniesieniu do budynku przy ulicy Andrzeja Kmicica 5 w miejscowości Kruszyna:
  - a) odnowienie elewacji w tym docieplenie budynku powłoką Bauter;
  - b) docieplenie stropu wełną mineralną;
  - c) wymianę od frontu drzwi zewnętrznych;
  - d) wymianę istniejących rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich;
  - e) naprawę kominów;
  - f) naprawę opaski wokół budynku;
  - g) montaż pompy ciepła z armaturą;
- 3) w odniesieniu do budynku przy ulicy Głównej 20 w miejscowości Lgota Mała:
  - a) wymianę drzwi zewnętrznych – wejście do sali oraz ewakuacyjne z sali;
  - b) wymiana drzwi wewnętrznych między kuchnią a salą główną;
  - c) wykonanie tynku na elewacji;
  - d) remont schodów zewnętrznych;
  - e) docieplenie stropu;
  - f) wykonanie kanałów wentylacyjnych w sali i wiatrołapie;
  - g) wymianę parapetów wewnętrznych;
  - h) remont ścian wiatrołapu i sali głównej;

- i) podwieszenie i remont sufitu w sali głównej;
- j) wykonanie oświetlenia w sali głównej i wiatrołapie.

Wykonawcą robót budowlanych była firma Z.P.H.U. Mar-Bud Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie. Łączna wartość zadania wyniosła zgodnie z umową: 2.151.409,32 zł brutto.

➤ **Modernizacja drogi Kruszyna-Bogusławice-A1 oraz drogi w miejscowości Lgota Mała**

Zawarta w dniu 19 kwietnia 2023 r. umowa z firmą Drog-Bud Sp. z o.o. obejmowała:

- 1) modernizację drogi nr 694001S Kruszyna-Bogusławice-A1 na długości 2,43 km, w tym wykonano:
  - a) nawierzchnię z mieszanek mineralno-bitumicznych (jezdnia oraz skrzyżowania z drogami gminnymi) – 14.968,00 m²;
  - b) nawierzchnię z kruszywa (pobocza) – 1.500,00 m²;
  - c) nawierzchnię z kostki betonowej (chodnik oraz zjazdy na posesję) – 7.620,00 m²;
  - d) przepusty – 488,00 m (w tym: fi 400 mm - 458 m, fi 1000 mm - 30 m);
  - e) drenaż francuski – 1.250,00 m (w tym: fi 250 mm – 1150,00 m, fi 400 mm - 100 m);
  - f) oznakowanie poziome i pionowe – 1 kpl.
- 2) modernizację drogi nr 694334S i nr 694552S w miejscowości Lgota Mała na długości 0,38 km, w tym wykonano:
  - a) nawierzchnię z mieszanek mineralno-bitumicznych (jezdnia oraz skrzyżowanie z drogą gminną) – 1.460,00 m²;
  - b) nawierzchnię z kruszywa (pobocza oraz zjazdy z drogi) – 564,00 m²;
  - c) oznakowanie poziome i pionowe – 1 kpl.

Łączna wartość wykonanych robót budowlanych zgodnie z umową wyniosła: 6.991.998,96 zł brutto.

➤ **Przebudowa drogi ul. Spacerowa w Widzówku wraz z obiektem mostowym**

Za kwotę 2.151.542,00 zł brutto wykonano na długości 1,17 km nową nawierzchnię mineralno-bitumiczną wraz z obustronnymi poboczami oraz oznakowaniem poziomym i pionowym. Ponadto w ramach zadania wykonano kompleksową przebudowę mostu na rzece Widzówka. Wykonawcą prac była firma Drog-Bud Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Lubojenka.

12. INFRASTRUKTURA DROGOWA, KOMUNIKACJA, OŚWIECENIE

Przez teren gminy Kruszyna w kierunku północno-południowym przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa Nr 1, która aktualnie jest przebudowywana na autostradę A-1. Odcinek na terenie gminy ma długość 10,40 km,
- droga krajowa nr 91 relacji Brzoza –Toruń – Radomsko – Częstochowa, która na terenie gminy przebiega na odcinku długości 1,75 km,
- linia kolejowa Warszawa – Koluszki – Częstochowa, ze stacją kolejową Widzów-Teklinów i przystankiem w Jackowie.

W lokalnych połączeniach komunikacyjnych najważniejszą funkcję pełnią drogi powiatowe, którymi zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie.

Wykaz dróg powiatowych

<i>Numer drogi</i>	<i>Relacja</i>	<i>Długość w km</i>
1000 S	Cykarzew-Adamów-Jamno-do DK1	1,7
1002 S	DK1-Łęg-DK1	6,5
1003 S	DK1-Wikłów-Kruszyna	3,4
1004 S	DK1-Kruszyna (ul. Kościelna)	1,0
1006 S	Wikłów-Lgota Mała-Widzów	6,4
1025 S	Borowno-Kruszyna-Jacków-Widzów-DK 91	11,8
1070 S	Kłomnice - Zdrowa - Kruszyna	2,3
1116 S	Pieńki Szczepockie - Lgota Mała – Jacków - Zdrowa	7,3

W 2023 roku nastąpiła wyraźna poprawa stanu gminnej sieci drogowej.

Wykonano kilka inwestycji ulepszające nie tylko istniejące nawierzchnie, ale także inne elementy podwyższające standardy dróg i zwiększające bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych.

Najważniejsze zadanie obejmowało pełną przebudowę drogi gminnej Kruszyna-Bogusławice na odcinku od Ronda im. Rodziny Lubomirskich do autostrady A1. Wykonano podbudowę i nawierzchnię o podwyższonych parametrach technicznych, przystosowanych do zwiększonego obciążenia ruchem pojazdów, dojeżdżających głównie do węzła autostradowego Mykanów.

Na całej długości drogi wybudowano z kostki brukowej chodnik oraz zjazdy na posesje.

Roboty odwodnieniowe obejmowały wykonanie odcinkowego drenażu oraz przebudowę lewostronnego rowu i przepustów pod zjazdami na przyległe nieruchomości.

Nowa podbudowa i dywanik asfaltowy zostały wykonane na ulicy Spacerowej w miejscowości Widzówek. Zakres robot obejmował także gruntową przebudowę będącego w złym stanie technicznym mostu na rzece Widzówka.

Nowe nawierzchnie bitumiczne ułożono na części ulicy Sportowej (na dojeździe do boiska sportowego i odcinku przyległym do boiska) oraz w miejscowości Wikłów, na drodze w rejonie zabudowań zlokalizowanych po zachodniej stronie autostrady A1.

Tak jak w latach ubiegłych wszystkie drogi o nawierzchniach bitumicznych objęto bieżącymi naprawami. Interwencyjne prace naprawcze wykonano także na najważniejszych drogach o nawierzchniach żużlowych i tłuczniowych.

Oświetlenie dróg

W roku sprawozdawczym nie nastąpiły istotne zmiany w systemie oświetlenia dróg i placów publicznych. Nie zmieniła się ilość punktów świetlnych zasilanych z sieci energetycznej ani sposób ich konserwacji.

Natomiast zwiększyła się liczba punktów oświetlenia solarnego. W miejscowości Widzów, przy ulicy Antoniowskiej zamontowano 11 kolejnych lamp solarnych.

Zadanie o wartości całkowitej 109.207,20 zł, zostało dofinansowane przez Samorząd Województwa Śląskiego kwotą 87.365,76 zł, w ramach programu Inicjatywa Sołecka.

Transport publiczny

W 2023 roku gmina Kruszyna nie była organizatorem publicznego transportu zbiorowego. Przewozy autobusowe do siedziby gminy Kruszyna oraz do innych miejscowości były realizowane przez Powiat Częstochowski w ramach porozumienia z Gminą Kruszyna.

Funkcjonowały 2 linie komunikacyjne, tj. Częstochowa – Łgota Mała i Częstochowa - Łęg.

W ciągu 2023 roku niektóre kursy autobusowe linii Częstochowa – Łęg zostały przedłużone do miejscowości Widzów.

13. ŚRODOWISKO

Gospodarka odpadami komunalnymi

W Gminie Kruszyna wszystkie odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych niezależnie od ilości są odbierane z nieruchomości zamieszkałych przez firmę wyłonioną w drodze przetargu.

Z nieruchomości niezamieszkałych odpady komunalne odbierane są przez firmy które posiadają wpis do rejestru działalności regulowanej. Od początku funkcjonowania obecnego systemu gospodarowania odpadami Gmina zapewnia mieszkańcom: pojemniki na odpady zmieszane, pojemniki, worki na odpady segregowane. Raz w roku w ramach systemu odbierane są z nieruchomości zamieszkałych odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Gmina prowadzi również Punkt Selektywnej Zbiórki odpadów, zlokalizowany na terenie Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Widzowie przy ulicy Kościelnej 3, gdzie mieszkańcy również mogą bezpłatnie oddać selektywnie zebrane odpady. Od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku usługi odbioru i przekazywania do zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy świadczyła firma EKOPRO Sp. z o.o. ul. Kopalniana 14A/114, 01-321 Warszawa.

Ilość zebranych odpadów komunalnych przez firmę EKOPRO Sp. z o.o. wynosi 1 212,62 Mg.

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z ustawą oparty jest na zasadzie samo bilansowania. Oznacza to, że środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszczanych przez właścicieli nieruchomości muszą w całości pokryć koszty związane z funkcjonowaniem systemu, wszystkie środki można jedynie wydatkować na:

- odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
- tworzenie i utrzymywanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami.

Koszty poniesione w 2023 r. na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami w gminie

Odbieranie i zagospodarowanie odpadów pochodzących z nieruchomości zamieszkałych	1 279.403,69 zł
Obsługa systemu i koszty operacyjne	120 378,75 zł
RAZEM KOSZTY	1 399.782,44 zł

Zadłużenie z tytułu nieuiszczonych opłat przez właścicieli nieruchomości za rok 2023 stanowiło kwotę 49 639,71 zł.

Znaczny wzrost kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów, kosztów obsługi systemu, wymusił podwyższenie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami od 1stycznia 2023 r. zwiększono stawkę opłaty ponoszoną przez właścicieli nieruchomości w zamian za odbieranie i gospodarowanie odpadami z 33,00 zł na 39,00 zł. przy selektywnej zbiórce odpadów i z 66,00 zł na 78,00 zł w przypadku gdy odpady nie są zbierane selektywnie. Ustalono także zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady w kompostowniku przydomowym w wysokości 7,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

W gminie Kruszyna zameldowanych jest 4692 mieszkańców. W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych przez właścicieli nieruchomości, ujętych zostało 4249 osób (stan na 31.12.2023 r.). Różnica w podanych liczbach wynika m.in. z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy. Na bieżąco prowadzone są czynności mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym.

Ochrona zwierząt

1. W 2023 r. Gmina Kruszyna miała zawartą umowę na wyłapywanie i zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom z Fundacją „ZWIERZYNIEC” 98-300 Wieluń, ul. 18-tego Stycznia 131.
2. W 2023 r. Gmina Kruszyna miała zawartą umowę na zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt z Lekarzem Weterynarii Tadeuszem Gawrońskim, ul. Słowackiego 10, 97-540 Gidle.
3. W 2023 r. Gmina Kruszyna zapewniła opiekę 15 bezdomnym psom.
4. Koszt realizacji całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt wyniósł 24 570,75 zł (brutto).
5. Jeden pies i trzy koty blakające się na terenie Gminy Kruszyna znalazły dom u rodzin zamieszkałym na terenie gminy Kruszyna , którzy zdecydowali się na adopcję.

Gospodarka wodno-ściekowa

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej według stanu na 31.12.2023 (grawitacyjnej i tłocznej) wynosi 36,44 km. Do istniejącej sieci przyłączone są 926 budynki. Do oczyszczalni docierają ścieki dopływające siecią kanalizacyjną oraz dowożone pojazdami asenizacyjnymi.

W chwili obecnej w Widzowie znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości 600 m³ / dobę. Oczyszczalnia jest w stanie obsługiwać teren całej gminy.

Dobowy dopływ ścieków w 2023 roku wynosił ok. 292 m³/d. Roczna ilość ścieków oczyszczonych wynosiła 106 000 m³.

Wszystkie miejscowości w gminie zaopatruje wodociąg gminny. Zasilany jest on z ujęcia wody w Kruszyńcu i Łgocie Małej oraz ujęcia w Janowie Wolskim, gmina Ładzice (wsie Łęg i Kijów).

W 2023 roku wystąpiło 25 awarii na sieci wodociągowej oraz przyłączach. Większość prac związanych z ich usuwaniem zostało zlecone firmie zewnętrznej.

Na koniec roku 2023 na przyłączach wodociągowych zamontowanych było 1715 wodomierzy z czego ok. 50 % posiadało ważną cechę legalizacyjną.

W roku 2023 nie odnotowano awarii sieci kanalizacyjnej

Działania przeprowadzone w 2023 r. mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Kruszyzna:

1. Począwszy od roku 2014 realizowane są zadania związane z usuwaniem wyrobów azbestowych z terenu gminy.
2. W 2023 r. udało się pozyskać na ten cel dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach kwotę 22079,40 zł.
3. Zutylizowano łącznie 34,77 MG wyrobów zawierających azbest pochodzących z 14 gospodarstw zlokalizowanych na terenie gminy Kruszyzna.
4. Zgodnie z danymi zebranymi na potrzeby Programu usuwania wyrobów azbestowych na terenie gminy pozostało do utylizacji ok. 876 MG.
5. W Urzędzie Gminy Kruszyzna działa punkt konsultacyjny Programu Czyste Powietrze. W roku 2023 za pośrednictwem punktu złożono 63 wniosków o dofinansowanie oraz udzielono wsparcia w rozliczeniu 45 wniosków.

14. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Mienie komunalne – zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym to własność gminy oraz inne prawa majątkowe należące do gminy.

Zasób nieruchomości komunalnych tworzy się poprzez: nabycie na mocy decyzji Wojewody (komunalizacja), kupna, darowizny, przejęcia.

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami i kodeksie cywilnym. Nieruchomości te mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użyczenie, trwałe zarząd, dzierżawę lub najem.

Stan mienia gminnego gminy Kruszyzna na dzień 31.12.2023 wynosi 227,45 ha.

Mienie komunalne stanowią grunty oraz budynki a także mienie ruchome np. pojazdy.

Trwały zarząd to forma władania nieruchomością samorządową przez państwową lub samorządową jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. W przypadku gminy Kruszyna dotyczy to obiektów oświatowych. Powierzchnia gruntu będącego w zarządzie wynosi 2,54 ha, na którym zlokalizowane są budynki szkół, przedszkoli za wyjątkiem placówki w Jackowie. W przypadku szkoły w Jackowie zawarta została umowa przekazania gruntu wraz z budynkiem w celu prowadzenia szkoły.

Użytkowanie wieczyste polega na oddaniu w użytkowanie nieruchomości gruntowej będącej własnością gminy osobie fizycznej lub prawnej na czas określony jako 99 lat (wyjątkowo krócej, lecz nie mniej niż 40 lat). W użytkowaniu wieczystym pozostaje 2,20 ha w tym: 17 działek rekreacyjnych położonych we wsi Łęg i Kijów o łącznej powierzchni 0,97 ha, 3 nieruchomości przeznaczone pod działalność gospodarczą i usługową w Kruszyń, Lgocie Małej, Bogusławicach oraz we wsi Baby. Budynki i budowle znajdujące się na przedmiotowych gruntach stanowią własność prywatną.

W dzierżawie pozostaje 38,39 ha. W 100% są to grunty rolne, które dzierżawią rolnicy indywidualni w celu prowadzenia produkcji rolnej.

Inną formą rozdysponowania mienia komunalnego jest oddawanie w **najem**. Przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nie oznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Gruntów będących w najmie jest 1,26 ha. Opis lokali użytkowych stanowiących mienie gminne znajduje w pkt 10 MIESZKALNICTWO.

Użyczenie czyli „oddanie za darmo”. Przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nie oznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy (nieruchomości) W użyczenie oddane są obiekty ochotniczych straży pożarnych tj. remizy wraz z przynależnym gruntem. Powierzchnia gruntów użyczonych wynosi 7,76 ha.

Pozostała część mienia komunalnego **nie została rozdysponowana**.

Mienie komunalne to także majątek ruchomy, np. samochody transportowe, przeznaczone głównie do obsługi urządzeń wodno-kanalizacyjnych, czy remontów bieżących.

Zmiany w stanie mienia komunalnego w 2023 roku nastąpiły poprzez sprzedaż:

- 1 działki z przeznaczeniem pod zabudowę jednorodzinną o łącznej powierzchni 0,33 ha

Dochody Gminy Kruszyna za rok 2023 z tytułu wykonywania praw własności przedstawiają się następująco:

- ze sprzedaży działek mienia gminnego – 103 070,00 zł
- z tytułu stałych opłat rocznych za użytkowanie wieczyste - 14 538,11 zł
- z tytułu dzierżaw, najmu - 125 940,48zł

15. FUNDUSZ SOŁECKI

W ramach Funduszu Sołeckiego w 2023 wydatkowano środki w wysokości 354 753,06 zł.

Poniżej zestawienie w podziale na poszczególne sołectwa.

Sołectwo	Plan	Wykonanie
Bogusławice	37 987,59 zł	37 987,59 zł
Lgota Mała	42 032,31 zł	42 032,19 zł
Widzów	54 658,40 zł	54 656,05 zł
Widzówek	20 168,95 zł	20 133,81 zł
Wikłów	19 185,10 zł	19 065,90 zł
Baby	28 094,42 zł	28 085,73 zł
Pieńki Szczepockie	15 031,06 zł	14 659,67 zł
Jacków	40 720,51 zł	40 720,51 zł
Kruszyzna	54 658,40 zł	54 316,00 zł
Teklinów	29 952,00 zł	26 295,61 zł
Łęg - Kijów	16 834,79 zł	16 800,00 zł
Razem:	359 323,53 zł	354 753,06 zł

Dzięki tym środkom w 2023 roku udało się sfinansować w całości lub dofinansować w części takie przedsięwzięcia jak:

- budowa garażu dla OSP w Jackowie,
- zakup samochodu strażackiego dla OSP Bogusławice,
- remont remizy OSP w Lgocie Małej,
- remonty i zakup wyposażenia dla szkół i przedszkoli w Lgocie Małej, Kruszyźnie, Widzowie i Jackowie,
- opracowanie dokumentacji projektowej dla kanalizacji w Lgocie Małej,
- opracowanie dokumentacji modernizacji mostu w Widzówku,
- opracowanie dokumentacji projektowej remontu drogi Łęg-Kijów,
- zakup i montaż wiaty przystankowej w Kruszyźnie,
- remonty i utrzymanie świetlic wiejskich w Teklinowie i Wikłowie,
- utrzymanie placów zabaw i boisk na terenie sołectw,
- remonty dróg gminnych w Pieńkach Szczepockich, Bogusławicach,
- dofinansowanie działalności orkiestry dętej.

16. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2023 Wójt Gminy Kruszyna ogłosił dwa konkursy na wsparcie realizacji zadań publicznych:

1. Konkurs na wsparcie zadania publicznego „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym w roku 2023 na terenie gminy Kruszyna ”

Kwota przeznaczona na to zadania wynosiła 10 000,00 zł. Wykorzystane dotacje:

- a) Koło Gospodyń Wiejskich WIDZOWIANKI w Widzowie w kwocie 2 800 zł – realizacja projektu p.n. „Poznaj smaki naszych babć”. W ramach przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym zorganizowane zostały zajęcia dzieci szkół podstawowych, w trakcie których przekazano wiedzę na temat potraw , jakie przygotowywano dzieciom w dawnej kuchni oraz przygotowywano potrawy według receptury babć.
- b) Klub Sportowy „Płomień” w Lgocie Małej w kwocie 3 700 zł - klub organizował zajęcia ogólnorozwojowe jako alternatywne spędzanie wolnego czasu, pogadanki dotyczące patologii społecznych oraz zdrowego odżywiania. Dofinansowanie zostało głównie przeznaczone na zakup sprzętu sportowego.

2. Konkurs na realizację zadania publicznego Gminy Kruszyna w 2023 roku „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu na terenie gminy Kruszyna”

Kwota przeznaczona na to zadania wynosiła 80 000,00 zł. Wykorzystane dotacje:

- a) Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kmicic ” Kruszyna, w kwocie 28 000 zł,
- b) Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Polonia Unia” Widzów w kwocie 26 000 zł,
- c) Klub Sportowy „Płomień” w Lgocie Małej w kwocie 26 000 zł.

Wszystkie środki zostały wykorzystane zgodnie z załączonymi do umów kosztorysami wydatków. Organizacje wykonały zadanie w terminie określonym w umowach oraz złożyły sprawozdania z realizacji zadań w ustawowym terminie.

17. BIBLIOTEKA

Gminna Biblioteka Publiczna w Kruszyńce oraz jej Filia w Widzowie jest samorządową instytucją kultury posiadającą swój statut i regulaminy. Nadzór merytoryczny nad placówką sprawuje i pomocy fachowej udziela Biblioteka Śląska w Katowicach i Biblioteka Publiczna w Częstochowie.

Przedmiotem działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Kruszyńce jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz obsługa użytkowników głównie z terytorium Gminy Kruszyna. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury.

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Kruszyńce w 2023 roku zatrudnione były dwie osoby.

KSIEGOZBIÓR 2023 r.

Wyszczególnienie	Ilość zakupionych woluminów w 2023 r.		Kwota wydatkowana w 2023 r.	
	Kruszyna	Widzów	Kruszyna	Widzów
Zakup nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	138	65	4 727,72 zł	1 734,28 zł
Zakup nowości wydawniczych w ramach wkładu własnego (dotacja j.s.t.)	261	106	8 928,60 zł	3 199,45 zł
Łączny zakup nowości wydawniczych	399	171	13 656,32 zł	4 933,73 zł

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2023 r.	
	Kruszyna	Widzów
Księgozbiory w woluminach	13 715	7 836
Liczba wypożyczeń księgozbioru w woluminach	5 406	3 069
Liczba czytelników	353	174

DANE DOTYCZĄCE BIBLIOTEKI 2023 r.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia 2023 r.
Liczba czytelników na 100 mieszkańców	11
Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców	12
Liczba wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców	182
Liczba zakupionych tytułów czasopism w bibliotece	0

Budżet biblioteki w roku 2023 wynosił ogółem 322.500,00 zł.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kruszyńce pozyskała środki finansowe w kwocie 6.462 zł. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Biblioteka we wrześniu wspólnie z Urzędem Gminy w Kruszynie oraz szkołami z terenu gminy zorganizowała Narodowe Czytanie.

W 2023 r. biblioteka kontynuowała projekt „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

Realizowany był projekt wspierający gminne samorządowe instytucje kultury „Cyfrowi eksperci” w podregionie częstochowskim.

Biblioteka zorganizowała gminne imprezy kulturalne, w styczniu „Koncert Noworoczny”, w maju „Wieczór patriotyczny” a w październiku Dzień Seniora.

Działalność kulturalna biblioteki to także występy zespołu „Ale!Babki”, który uświetnił swym repertuarem (piosenki ludowe i popowe) lokalne i regionalne imprezy oraz uroczystości o charakterze patriotycznym, folkowym jak i festynowym. podobnymi występami mogła pochwalić się w minionym roku Orkiestra Dęta Kruszyzna, uświetniając imprezy.

18. SPORT

Istniejącą infrastrukturę sportową można podzielić na dwie zasadnicze grupy, tj. zlokalizowaną w budynkach szkolnych i w ich otoczeniu oraz będącą w użytkowaniu lokalnych klubów sportowych i poszczególnych sołectw.

W poszczególnych sołectwach istnieją następujące obiekty sportowe:

- Bogusławice – niepełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej wyposażone w piłkochwyty za bramkami oraz trawiaste boisko do siatkówki.
- Kruszyzna – szkolna sala gimnastyczna o wymiarach wewnętrznych ok. 12 m x 24 m o nawierzchni z drewnianego parkietu, posiadająca boiska do koszykówki i siatkówki oraz niewielka galerię dla publiczności. Na placu szkolnym funkcjonuje ogrodzony i wyposażony w piłkochwyty i sztuczne oświetlenie, kompleks boisk wraz z zapleczem sanitarno-szatniarskim, wybudowany w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012”. Część sportową stanowi boisko piłkarskie ze sztucznej trawy oraz poliuretanowe wielofunkcyjne boisko do koszykówki, siatkówki i tenisa.
Z pełnowymiarowego boiska trawiastego wyposażonego w piłkochwyty od strony wschodniej i południowej oraz częściowo sztuczne oświetlenie, korzysta Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Kmicic Kruszyzna
- Baby – brak obiektów sportowych.
- Jacków – przyszkolne trawiaste mini boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki plażowej oraz asfaltowe boisko do koszykówki.
- Widzów – szkolna sala gimnastyczna o wymiarach wewnętrznych ok. 12 m x 24 m o nawierzchni sportowej, posiadająca boiska do koszykówki i siatkówki, zaplecze socjalne oraz niewielką galerię dla publiczności. Na placu szkolnym funkcjonuje przyszkolne niepełnowymiarowe poliuretanowe boisko do piłki nożnej, posiadające ogrodzenie pełniące także funkcję piłkochwytów, wyposażone w sztuczne oświetlenie oraz poliuretanowe boisko do siatkówki i tenisa. Pełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej użytkuje Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Unia-Polonia Widzów.

Jego wyposażenie stanowią piłkochwyty zlokalizowane za bramkami oraz kontenerowe zaplecze szatniarskie.

- Widzówek – trawiaste mini boisko do piłki nożnej i boisko do siatkówki plażowej zlokalizowane wspólnie z placem zabaw dla dzieci.
- Teklinów - trawiaste mini boisko do piłki nożnej.
- Pieńki Szczepockie - brak obiektów sportowych,
- Lgota Mała – przyszkolne mini boisko do piłki nożnej z nawierzchnią ze sztucznej trawy. Boisko jest wyposażone w ogrodzenie, będące równocześnie piłkochwyty. Oddzielne trawiaste pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej posiada Klub sportowy Płomień Lgota Mała. Boisko zostało wyposażone w piłkochwyty za bramkami oraz kontenerowe zaplecze sanitarno-szatniarskie.
- Wikłów – na terenie dzierżawionym od Administracji Lasów Państwowych istnieje trawiaste mini boisko do piłki nożnej.
- Łęg- Kijów – brak obiektów sportowych.

19. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Stan bezpieczeństwa jest jednym z najistotniejszych czynników wpływających na poziom życia mieszkańców gminy Kruszyna. Uprawnienia władz lokalnych w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego w większości przypadków koncentrują się wokół przyjętych aktów prawa miejscowego. Gmina wspiera działalność służb, które odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne – Komenda Miejska Policji w Częstochowie oraz bezpieczeństwo pożarowe – Ochotnicza Straż Pożarna.

Bezpieczeństwo publiczne

Teren gminy Kruszyna w zakresie bezpieczeństwa i porządku podlega pod działalność Komisariatu Policji z siedzibą w Kłomnicach ul. Częstochowska 34. W przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie funkcjonariusze policji wypełniają służbowy dokument, jakim jest „Niebieska Karta”, a który służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia, dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych. „Niebieska Karta” może zostać założona przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach Prewencji Kryminalnej jednostka w sposób stały i systematyczny utrzymuje współpracę z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, a także Parafiami, w ten sposób są przekazywane informacje jak nie stać się ofiarą przestępstwa lub wykroczenia. Nawiązano również współpracę ze Strażą Leśną i funkcjonariuszami SOK, z którymi są podejmowane wspólne działania celem ograniczenia popełniania przestępstw, zarówno na terenach wsi, obszarach leśnych, jak i kolei. Ponadto, są prowadzone wspólne patrole z przedstawicielami Polskiego Związku Wędkarskiego w obrębie rzeki Warta.

Ochrona przeciwpożarowa

Bezpieczeństwo pożarowe jest rezultatem funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej, która polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia lub środowiska przed pożarem, katastrofą lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się

pożarów, zapewnienie niezbędnych zasobów do prowadzenia działań ratowniczych i ich prowadzenie. Gmina wspiera działalność Ochotniczych Straży Pożarnych, które odpowiadają za bezpieczeństwo pożarowe. W ramach ochrony mieszkańców Gmina Kruszyna dba o gotowość bojową jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie gminy działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: OSP Kruszyna, OSP Widzów, OSP Bogusławice, OSP Jacków, OSP Lgota Mała i OSP Łęg, które odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne oraz bezpieczeństwo pożarowe. Dwie jednostki, tj. OSP w Kruszynie i OSP w Widzowie włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mający na celu ratowanie życia, zdrowia, mienia i środowiska. Przynależność do tego systemu świadczy o wysokim stopniu wyszkolenia oraz przygotowania do akcji ratowniczych. Włączenie jednostek OSP do KSRG uwarunkowane jest osiągnięciem przez nie wymaganych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz Komendanta Głównego PSP standardów wyposażenia i wyszkolenia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1317), co pozwala na realizację samodzielnych działań ratowniczych w zakresie, m.in.:

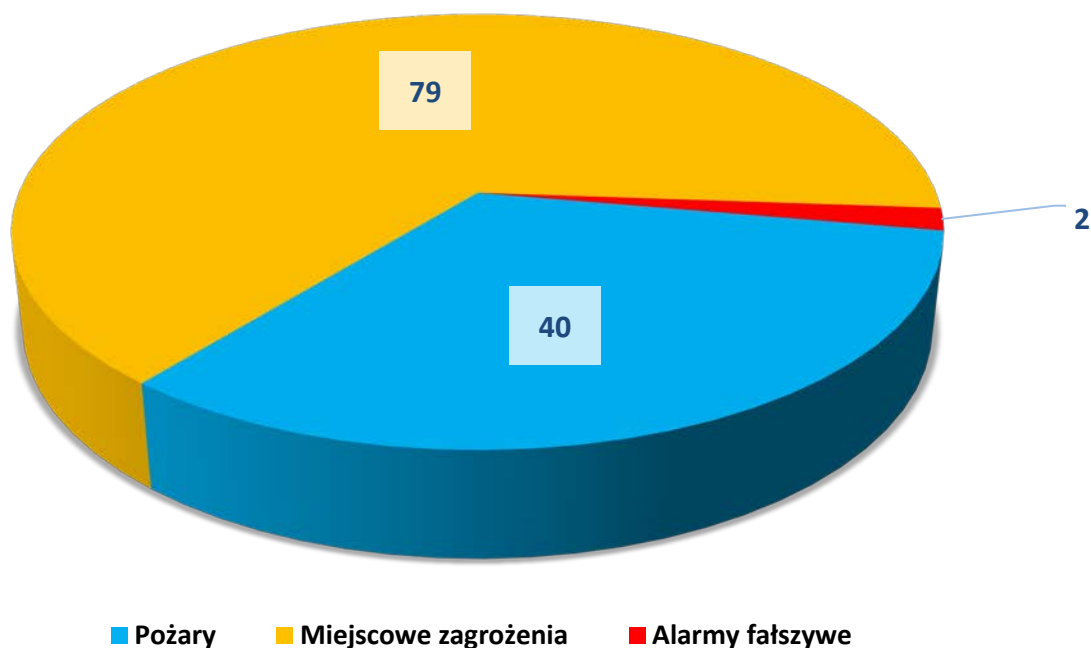
- gaszenia pożarów,
- ratownictwa technicznego, w szczególności ratownictwa w komunikacji drogowej,
- udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy - wymóg niezbędny, wynikający z ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1541)
- minimalizowania zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi.

Poza działaniami ratowniczo – gaśniczymi w czasie pożarów wyposażenie i wyszkolenie w OSP umożliwia prowadzenie następujących działań:

- Ratownictwa technicznego i drogowego
- Ratownictwa powodziowego i nawodnego
- Ratownictwa medycznego
- Ratownictwa wysokościowego
- Poszukiwawczo-ratowniczych.

W roku 2023 ogólna ilość interwencji OSP wyniosła 121, z czego 40 zdarzeń to pożary, 79 to miejscowe zagrożenia typu kolizje, wypadki komunikacyjne, wiatrołomy, zalania, czy też wezwania do owadów błonkoskrzydłych, 2 to fałszywe alarmy.

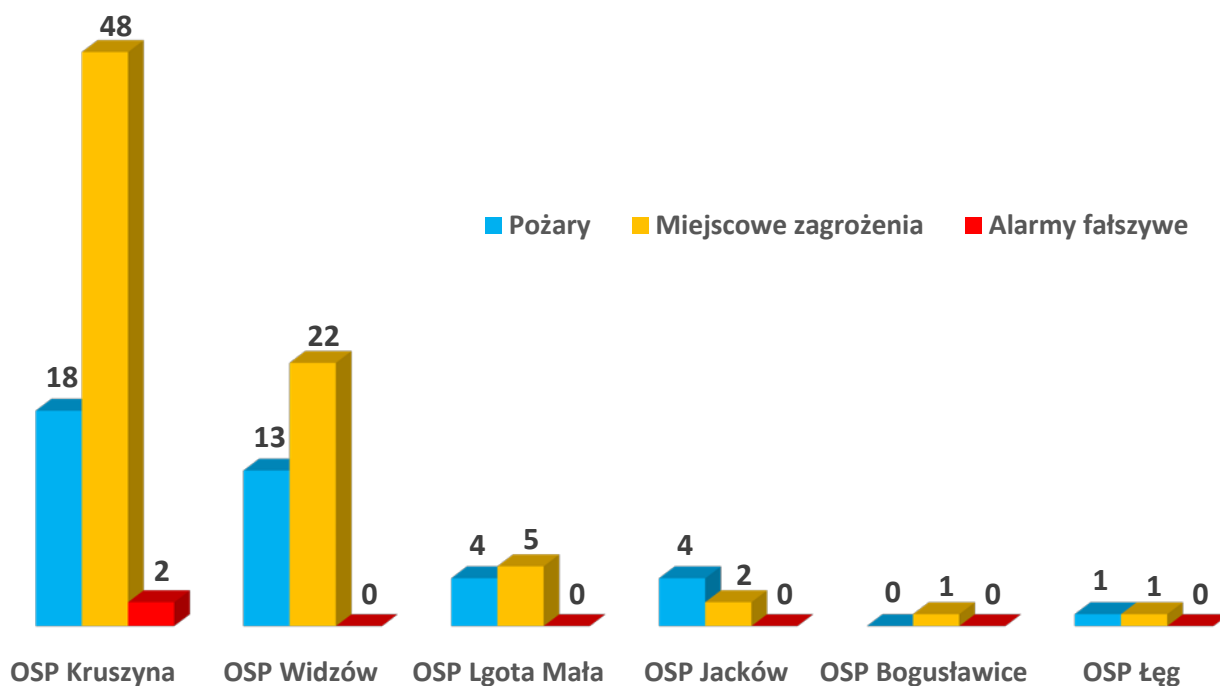
INTERWENCJE OSP GMINY KRUSZYNA W 2023 ROKU

Ilość wyjazdów w poszczególnych jednostkach OSP w 2023 r. przedstawia się następująco: OSP Kruszyna 68 wyjazdów, OSP Widzów 35 wyjazdów, OSP Lgota Mała 9 wyjazdów, OSP Jacków 6 wyjazdów, OSP Bogusławice 1 wyjazd, OSP Łęg 2 wyjazdy.

Liczba wyjazdów przez jednostki OSP wraz z podziałem na rodzaj podejmowanych interwencji przedstawiona została na wykresie poniżej.

ZESTAWIENIE WYJAZDÓW JEDNOSTEK OSP GMINY KRUSZYNA W 2023 ROKU

Liczba członków ochotniczych straży pożarnych biorących czynny udział w ćwiczeniach i działaniach ratowniczych wynosi 93. Są to druhowie, którzy posiadają aktualne badania lekarskie, przeszkolenie i ubezpieczenie.

Każda jednostka OSP wyposażona jest w podstawowy sprzęt gaśniczy i dysponuje pojazdem ratowniczo – gaśniczym. Jednakże w marcu 2022 roku w jednostce OSP Bogusławice samochód został wycofany z podziału ze względu na zły stan techniczny i negatywną opinię diagnosty. W październiku 2023 r. został zakupiony nowy lekki samochód ratowniczo – gaśniczy GLBM 1/16 zbudowany na podwoziu Iveco Daily 70-180, który zastąpił w podziale bojowym użytkowany dotychczas średni samochód ratowniczo – gaśniczy GBA 2,6/16 - Magirus Deutz 256D12. Jednostki włączone do KSRG posiadają po dwa samochody specjalnego przeznaczenia. W trosce o zwiększenie bezpieczeństwa jednostki OSP są systematycznie doposażane w niezbędny sprzęt ratowniczy z udziałem środków gminy. W roku 2023 udzielono dotacji w wysokości 200 000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego Iveco Daily dla jednostki OSP Bogusławice. Poza tym udzielono dotacji na zakup wyposażenia i sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla jednostek OSP Lgota Mała – 2 000,00 zł i OSP Łęg – 2 000,00, a także udzielono dotacji w wysokości 6 450,00 zł na dofinansowanie zakupu wyposażenia indywidualnego strażaka dla OSP Kruszyna w tym, że 4 400,00 zł to środki pochodzące z budżetu Województwa Śląskiego przyznane w ramach Konkursu Marszałkowskiego pt. „Zwiększenie potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych Województwa Śląskiego w 2023 r.” a pozostała kwota 2 050,00 zł pochodzi z budżetu Gminy Kruszyna. Dofinansowanie do budowy garażu dla jednostki OSP w Jackowie wynosiło w 2023 r. 131 000,00 zł.

Zarządzanie kryzysowe i sprawy obronne

Do realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem obywateli powołany został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Działania zespołu koncentrują się na przygotowaniu i doskonaleniu funkcjonowania Gminy w warunkach kryzysowych. Należą do nich zadania związane z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń, a także obrony cywilnej, ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenie i utrzymanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Kruszyna. Są to zadania własne gminy i finansowane w ramach środków zabezpieczonych w budżecie. Zespół realizuje także zadania zlecone przez organy administracji państwowej.

W celu szybkiego reagowania i przekazywania komunikatów dla ludności o zagrożeniach monitorowane są na bieżąco ostrzeżenia o niekorzystnych warunkach atmosferycznych. W celu ostrzegania i alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe na strażnicach OSP. Ich stan techniczny jest prawidłowy, remonty oraz modernizacje finansowane są z budżetu gminnego. W tej chwili na terenie gminy działa 6 systemów DSP, są to trzy syreny alarmowa elektroniczne, które znajdują się w OSP Kruszyna, w OSP Widzów i OSP Jacków oraz po jednej syrenie alarmowej mechanicznej w pozostałych jednostkach OSP. Około 98 % ludności objęta jest Systemem Wczesnego Alarmowania, pozostałe osoby mieszkają na terenach poza zasięgiem syren OSP.

20. PODSUMOWANIE

Opracowywany corocznie Raport o Stanie Gminy ma na celu przedstawienie zakresu i skali zmian jakie zaszły w danym roku w gminie. Raport jest publikowany na stronie internetowej oraz poddawany do debaty. Dokument ma służyć wszystkim mieszkańcom, których interesuje rzeczywisty stan Gminy Kruszyna.

Raport zawiera dane w zakresie wszystkich płaszczyzn działania jednostki samorządu.

Podsumowując analizę danych za rok 2023 jednoznacznie należy stwierdzić, że był to rok realizacji wielu dużych i kosztownych inwestycji. Pozwoliły na to duże pieniądze zewnętrzne, jakie zasiliły konto gminy. Kontynuowaliśmy budowę kanalizacji sanitarnej, modernizację czy wręcz przebudowy dróg gminnych. Centrum Kruszyny dostało nowy wizerunek dzięki pracom wykonanym przy budynkach komunalnych gminy t.j. budynku przy ul. Kmicica 1 oraz budynku Urzędu Gminy. Realizując inwestycje w poszczególnych miejscowościach dbamy o zrównoważony ich rozwój.

Gmina Kruszyna pięknieje, co widać gołym okiem, posiada coraz bogatszą infrastrukturę. Jednak wielką bolączką jest fakt, że wciąż ubywa nam mieszkańców mimo funkcjonowania rządowych programów wspierających rodziny. Trudno znaleźć przyczynę tego trendu.

Budżet Gminy jest na dobrym poziomie, zadłużenie maleje, nowych zobowiązań nie zaciąga się.

Lwią część budżetu gminy pochłania oświata. Subwencja nie pokrywa wszystkich kosztów prowadzenia kształcenia młodych ludzi. Te wydatki to jednak inwestycja w przyszłość, dobrze wykształcona młodzież to gwarancja rozwoju.

Czytając wnikliwie Raport można uzyskać pełny obraz Gminy Kruszyna we wszystkich aspektach, a porównując raporty z poszczególnych lat można zauważyć duży postęp w wielu dziedzinach codziennego życia mieszkańców.